

SPEKTRUM

Periodikum
Slovenskej
technickej
univerzity
v Bratislave

Akademický rok
2005/2006
4
december

Ročník XII.
/XLIV./

Z O B S A H U

Noví profesori na STU /2
Zvyšovanie kvality bývania
na študentských domovoch /4
Univerzitný
technologický inkubátor
začal svoju činnosť /6
Čiary, čiarky, čiariočky /6
Technik v Číne /20

P. F. 2006

Vážené kolegyne, kolegovia, milí študenti,

Vianoce sú tým obdobím roka, keď väčšina z nás spomalí pracovné tempo a zo zásuvky spomienok vyťahuje obrázky detstva, rodinného tepla a pohody. Ten čas viac núti k zamysleniu a bilancii ani nie tak vecí pracovných a všedných, ako toho, čo ostane, keď čas preoseje naše hodnoty. Bežíme za úspechom a uznaním bez toho, aby sme si uvedomovali cenu tohoto naháňania. Okrem súperov nechávame za sebou svojich partnerov, deti, priateľov a často aj vlastné zdravie. Občas vyhrávame a chvíľu sme šťastní, ale nemusíme byť spokojní. Spokojnosť je duchovná trvalka, ktorú prvý neúspech nespáli. Je paradoxom, že k nej nevedie cesta cez šťastie, ale cez vytrvalosť, prácu, každodennú poctivosť k sebe i k tým druhým. Tento druh pokoja je pokorný. Má v sebe trápenie hľadania a vie, že poznávanie nie je cieľ, ale prostriedok. Vianoce nám môžu tento pokoj pripomenúť – robia tak už 2 000 rokov. Nie silou, ale tichým príkladom jednoduchej pravdy. Prajme si, aby sme túto pravdu v každodennom ruchu našli a šírili. A nielen cez Vianoce.

Milé kolegyne, kolegovia. Dovoľte mi, aby som Vám pri príležitosti vstupu do nového roka úprimne poďakoval za prácu, ktorú ste v prospech Slovenskej technickej univerzity v uplynulom období vykonali. Pevne verím, že sme na našej spoločnej ceste k rešpektovanej a kvalitnej univerzite urobili ďalší krok. K tým nasledujúcim Vám veľa zdravia, vytrvalosti, osobnej a pracovnej pohody zo srdca želá

Vladimír Bálež
rektor STU

Kolégium rektora STU informuje

Kolégium rektora STU sa na rokovaní 21. novembra 2005 zaoberalo týmito témami:

Manažment ľudských zdrojov a opatrenia na zlepšenie kvalifikačnej štruktúry na fakultách STU. Na tieto témy boli vypracované podrobné písomné materiály. Z analýzy vyplýva, že v kategórii odborných asistentov bez vedeckej hodnosti je absolútny počet stále vysoký, aj keď ich počet na STU má klesajúci trend. Veľa je aj nepedagogických pracovníkov. Počty učiteľov matematiky, fyziky, jazykov a telocviky sú vysoké, východisko je v integrácii a v tvorbe celouniverzitných ústavov. Zarážajúci je aj vysoký priemerný vek profesorov a docentov na STU.

Príprava osláv 70. výročia založenia univerzity. Na túto príležitosť sa konštituoval organizačný výbor a pracovné komisie a vytvoril sa rámcový program osláv.

Stav IT na študentských domovoch STU. KR STU prerokovalo spôsob a súčasný stav pripojenia ŠD STU na sieť STU-NET, stav lokálnych sietí na jednotlivých ŠD, ich spravovanie a prevádzku, ako aj návrhy na riešenie pre budúcnosť.

Projekt Know-how centrum STU. Cieľom tohto projektu financovaného z ESF je zabezpečiť najzaujímavejším výsledkom, aktivitám, kolektívom a osobnostiam z oblasti výskumu na STU publicitu v masovokomunikačných prostriedkoch.

*Pavel Timár
vedúci úradu rektora*

Vedenie STU informuje

Vedenie STU zasadalo v dňoch 7., 21. a 24. novembra 2005 a prerokovalo všetky témy, ktoré boli neskôr zaradené na rokovanie KR STU. Okrem týchto tém prerokovalo:

Novelizáciu Štatútu STU. Zmeny sa týkajú vedeckej rady STU a motivačných štipendií v zmysle vyhlášky MŠ SR.

Návrh motivačného plagátu pre študentov stredných škôl. Vedenie STU schválilo predložený návrh motivačného plagátu pre študentov stredných škôl.

Stanovisko STU k novej situácii majetkových podielov v združení vlastníkov VÚZ-PI. Vedenie STU sa na svojom mimoriadnom rokovaní zaoberalo situáciou vo Výskumnom ústave zväračskom – priemyselnom inštitúte v Bratislave. Výsledkom bolo poverenie rektora STU hlasovať o novom percentuálnom zastúpení právnických osôb v združení na valnom zhromaždení VÚZ-PI.

*Pavel Timár
vedúci úradu rektora*

Prezident SR Ivan Gašparovič vymenoval 29. novembra 2005 na Bratislavskom hrade 55 nových vysokoškolských profesorov. Menovací dekrét si prevzalo 17 žien a 38 mužov. Prezident vo svojom príhovore pripomenul novovymenovaným profesorom, že okrem uznania a ocenenia ich doterajšieho snaženia nesie tento titul aj záväzok do budúcnosti. Vyzdvihol pozitívne zmeny, ktoré sa už v slovenskom školstve uskutočnili, no zároveň pripomenul, že na zvýšenie jeho kvality je potrebné urobiť ešte veľa správnych reformných rozhodnutí. Zdôraznil, že vysoké školy potrebujú viac financií, ale zároveň musia svoje programy prispôbiť požiadavkám praxe. Piaty profesor boli zo Slovenskej technickej univerzity.

**Prof. Ing.
Mária Bieliková, PhD.**
Fakulta informatiky
a informačných technológií
Ústav informatiky a softvérového
inžinierstva

Je absolventkou študijného odboru elektronické počítače na Elektrotechnickej fakulte SVŠT, ktorú ukončila s vyznamenaním a cenou ministra v roku 1989. Po nástupe na EF SVŠT začala svoje pedagogické pôsobenie participáciou na cvičeniach. Veľmi skoro začala prednášať predmety najmä z oblasti softvérového inžinierstva a umelej inteligencie. Celkovo pôsobila v cvičeniach z 12 predmetov a prednáškach 7 predmetov. Niektoré z nich zaviedla ako nové, iné podstatne prebudovala. Významne sa podieľala na príprave nových študijných programov a na prestavbe štúdia v súvislosti so vznikom FIIT STU. Postupne viedla viacero tímov študentov, z ktorých 10 úspešne reprezentovalo univerzitu v medzinárodných súťažiach spoločností ACM, IEEE, pod jej vedením obhájilo bakalársku prácu 50 študentov a diplomovú prácu 35 študentov. V roku 1998 bola vymenovaná za docentku. Výskumne sa orientuje najmä metódy vývoja softvérových systémov s využitím znalostí a so zameraním sa na systémy v prostredí Internetu a modelovanie webových systémov, špeciálne adaptívnych hypermedií. Výsledky svojej výskumnej práce publikuje vo významných karentovaných časopisoch, v časopisoch s medzinárodnou redakčnou radou a na medzinárodných konferenciách. Za profesorku bola vymenovaná v odbore programové a informačné systémy.

Prof. Ing. Jozef Lapos, PhD.
Stavebná fakulta
Katedra kovových a drevených
konštrukcií

Po absolvovaní Stavebnej fakulty SVŠT nastúpil v roku 1964 na Katedru kovových a drevených konštrukcií. Po obhájení kandidátskej dizertačnej práce v roku 1976 bol poverený prednášaním časti predmetu stabilita a plasticita oceľových konštrukcií a neskôr samostatne prednášal predmet kovové a drevené konštrukcie, kovové mosty, spriahnuté oceľobetónové konštrukcie. V roku 1988 bol vymenovaný za docenta v odbore teória a konštrukcie inžinierskych stavieb. V akademickom roku 1995/96 bol garantom predmetu a členom kolektívu prednášateľov predmetu mosty pre študentov zo SvF STU, TU Žilina, TU Budapešť a SIC Győr, študujúcich v rámci projektu TEMPUS – TIGER, ktorý prebiehal v nemeckom jazyku. Ako člen kolektívu a neskôr aj samostatne sa zúčastnil mnohých expertíznych a statických posudkov aj projektových prác (Nový Most cez Dunaj, potrubný most v prístave v Bratislave, rekonštrukcia zastrešenia Zimného štadióna v Bratislave a iné), ako aj verejných súťaží (premostenie Vltavy v Prahe-Tróji, Prístavný most v Bratislave). Vo svojej vedeckovýskumnej činnosti sa medziiným intenzívne venoval výskumu pôsobenia oceľobetónových stĺpov vyplnených betónom. Viedol experimentálne skúšky, ktorými sa potvrdila možnosť vystuženia uzavretých pätiiek veľkých oceľových stĺpov ich vyplnením betónom. Riešenie, ktoré vzniklo, bolo použité na stavbe tepelnej elektrárne v Číne. V zahraničí publikoval 15 vedeckých článkov a vystúpil na 10 vedeckých a odborných podujatiach. Za profesora bol vymenovaný v odbore teória a konštrukcie inžinierskych stavieb.

Prof. Ing. Zdenko Lipa, CSc.
Materiálovotechnologická
fakulta
Katedra obrábania a montáží

K pedagogickej práci inklinoval už počas svojho pôsobenia v Považských strojárňach v Považskej Bystrici, kde začal pracovať po skončení vysokoškolského štúdia v roku 1968. Po príchode na SjF SVŠT sa hneď zapojil do pedagogického procesu v predmete technológia obrábania.

Po preradení na pedagogické miesto na StF SVŠT v Trnave tento predmet aj naďalej cvičil a prednášal. Habilitáciou v problematike uplatnenia diferenciálnych metód v analytickej teórii rezania (v roku 1992) sa rozšíril okruh predmetov, ktoré prednášal. Zostavil študijný plán predmetu fyzika a technika experimentu pre doktorandské štúdium a predmetu plánovanie experimentu a experimentálne metódy v odbore, ktorého je aj gestorom. V novoakreditovaných študijných odboroch je garantom dvoch študijných programov. Vyškoliť 2 a v súčasnosti je školiteľom ďalších 8 doktorandov. Vo svojej vedeckej práci vytvoril, okrem iného, vedeckú školu „analytická teória rezania“, založenú na aplikácii matematických metód do teórie rezania.

Za profesora bol vymenovaný v odbore technológie strojárskej výroby.

Prof. Ing. Alojz Mészáros, PhD.
Fakulta chemickej a potravinárskej technológie
Katedra informatizácie
a riadenia procesov

Pedagogickú činnosť na FCHPT začal v roku 1976 a odvtedy nepretržite pôsobí vo vyučovacom procese. Doteraz postupne prednášal 6 predmetov a viedol cvičenia z 8 predmetov. Pričinil sa o zavedenie dvoch samostatných predmetov a viacerých seminárov. Je spoluautorom 5 dočasných vysokoškolských učebníc. Od roku 1994 je členom štátnicových komisií inžinierskeho štúdia na FCHPT a SjF. Podľa novej vyhlášky je od roku 2005 členom komisií v študijných odboroch automatizácia resp. chemické inžinierstvo v SR, ako aj v odbore technická kybernetika v ČR. Na katedre buduje novú vedeckú školu v oblasti identifikácie a riadenia systémov pomocou umelých neurónových sietí. V oblasti zahraničných vzťahov významne prispel svojimi aktivitami k zviditeľneniu Katedry automatizácie (dnes Katedra informatizácie a riadenia procesov) a vybudoval sieť zahraničných odborných kontaktov, ktorá je dodnes aktívna. Výsledky jeho vedeckovýskumnej činnosti boli publikované vo vyše 180 vedeckých a odborných príspevkoch. Je členom viacerých domácich i zahraničných vedeckých spoločností.

Za profesora bol vymenovaný v odbore chemické inžinierstvo a riadenie procesov.

Prof. Ing. Peter Sakál, CSc.
Materiálovotechnologická
fakulta
Katedra priemyselného
inžinierstva a manažmentu

Po ukončení vysokoškolského štúdia v roku 1976 nastúpil ako asistent na Sjf SVŠT, kde prednášal a cvičil predmet *teória riadenia* a predmet *operačná a systémová analýza*, ktorý zabezpečil vydaním troch skrípt v spoluautorstve. Od roku 1988 prednášal a viedol cvičenia z predmetu *ekonomika rozvoja podniku*, pre ktorý ako spoluautor napísal návody na cvičenia. V rokoch 1993 – 1996 pôsobil ako výkonný riaditeľ ukrajinsko-slovenského podniku EMIT v Kyjeve, aj naďalej však udržiaval kontakt s fakultou. Po návrate na univerzitu vydal v roku 2000 ako spoluautor vysokoškolskú učebnicu *Číslicové riadiace systémy*. Zabezpečoval prednášky a cvičenia z predmetu *operačná analýza*, pre ktorý vydal v spoluautorstve vysokoškolskú učebnicu *Teória a prax manažérstva*. V súčasnosti prednáša a cvičí predmet *strategický manažment*, pre ktorý napísal ako spoluautor rovnomenné skriptá. Vyškoliť 28 bakalárov, 180 diplomantov, jedného doktoranda a 12 doktorandov školí. Dlhoročne sa venuje organizácii a vedeniu ŠVOČ. Je garantom študijného programu priemyselné manažérstvo na bakalárskom stupni štúdia. Bol zodpovedným riešiteľom odborových aj rezortných výskumných úloh, ale aj mnohých zadávaných objednávok. V roku 2004 ako vedúci úspešne ukončil riešenie vedeckého projektu VEGA č. 1/9099/02 pod názvom „Environmentálne orientovaný manažment, marketing a logistika strategických podnikateľských jednotiek“. Je spoluautorom dvoch zlepšovacích návrhov.

Za profesora bol vymenovaný v odbore priemyselné inžinierstvo a manažment.

R O Z H O V O R

Zvyšovanie kvality bývania na študentských domovoch

O problémoch, ktoré zaujímajú študentov, ale aj zamestnancov STU sme sa rozprávali s Ing. Františkom Hulíkom, riaditeľom účelových zariadení ŠDaJ STU.

Študentský domov Mladá Garda bol v posledných rokoch v nevyhovujúcom stave a nutne potreboval rekonštrukciu. Ako dlho trvala a koľko univerzita do tejto prestavby investovala?

Rekonštrukcia sa začala v roku 2003 a ukončená bola v septembri 2005. Trvala tri roky a celkový objem preinvestovaných finančných prostriedkov bol 29 miliónov Sk. V rámci rekonštrukcie boli na každej študentskej bunke vybudované sociálne zariadenia (sprchovací kút a WC). Zároveň sa vymenili príruby vody a kanalizácie.

Prestavba bola naliehavá, pretože pôvodné sprchy, ktoré sa nachádzali v suteréne budovy, z hygienických dôvodov nevyhovovali a ich počet bol nepostačujúci.

Odkedy je tento internát v prevádzke?

Prví študenti sa nasťahovali na Mladú Gardu v roku 1955. Na tú dobu mal internát dobré vybavenie. Je prirodzené, že bez rekonštrukcie by už v súčasnej dobe nemohol uspokojovať nároky študentov, a to nielen z hľadiska vybavenosti, ale aj z dôvodu výšky poplatku za ubytovanie, ktorá nie je zanedbateľná.

Kvalita ubytovania podstatne vzrástla, ale zároveň sa znížila ubytovacia kapacita pre študentov približne o 40 %.

Vieme, že situácia s ubytovaním študentov na našej univerzite nie je ružová. Nebudú nám tieto lôžka chýbať?

Zníženie kapacity v podstate nesúvisí s touto rekonštrukciou, ale vyplýva z nariadenia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva hl. m. SR Bratislavy a vyhlášky č. 505/2002 Z.z., ktorá ustanovuje požiadavky na ubytovacie zariadenia. Naše študentské domovy, ale aj väčšina študentských domovov v SR tieto parametre nespĺňa, pretože v zmysle uvedenej vyhlášky pripadá 8 m² užívanej plochy na jedného študenta. Zníženie kapacity z týchto dôvodov nám síce bude chýbať, no zvyšovanie kvality bývania, napríklad vybudovaním sociálnych zariadení, sme považovali za nevyhnutné. Som presvedčený, že ak by sme touto cestou nepostupovali, o pár rokov by študenti prestali mať záujem o bývanie, ktoré nespĺňa základný štandard. Myslím si tiež, že ak bývajú štyria či piati študenti v izbe s plochou napr. 20 m², tak tam nie je možné dodržať hygienické predpisy a zabezpečiť riadnu prevádzku. Viem, že niektorí študenti alebo zamestnanci majú na tento problém iný názor. Ide im skôr o to, aby bola ubytovacia kapacita študentov čo najvyššia. Tieto názory však nemenia nič na skutočnosti, že v zmysle uvedenej vyhlášky je pre študenta určené aj množstvo užívanej plochy. Túto vyhlášku treba dodržiavať. Je len otázkou času, kedy nám európska legislatíva predpíše ešte náročnejšie podmienky.

Pre študentov sú dôležité aj podmienky stravovania. Bola do celkovej rekonštrukcie internátu zahrnutá aj renovácia jedálne? Ako študenti využívajú jedáleň, keď cena stravných lístkov stúpa?

Renovácia jedálne do rekonštrukcie zahrnutá nebola. Táto sa bude riešiť v nadväznosti na rekonštrukciu odovzdávacej stanice tepla (OST), ktorú chceme realizovať už v roku 2006.

Uvažujeme však už len s prevádzkovaním výdajne, to znamená, že strava by sa dovážala z inej kuchyne. Počet stravníkov za posledné roky klesá. Zmenou financovania dňom 1. 4. 2002 štát znížil dotáciu na stravu pre študentov. Dnes prispieva na jedno jedlo študentovi 20,- Sk. Z toho vyplýva, že študent platí 41,- Sk. V porovnaní s inými vysokými školami máme jednu z najnižších cien na Slovensku. Napriek tomu to nie je zanedbateľný obnos a študentom sa už neoplatí cestovať do internátnej jedálne z mesta. Ďalším dôvodom je strata času, a preto si študent radšej dá podobné jedlo v inom stravovacom zariadení, aj keď zaplatí viac. Myslím si, že z uvedených dôvodov by nebolo v súčasnosti efektívne vybudovať na Mladej Garde novú študentskú jedáleň.

Faktorov, ktoré zapríčiňujú pokles stravníkov – študentov – je viac. Je to aj otázka kvality stravy, no najmä pestrosti jedál a kultúry stravovania, vrátane hygieny. Tu máme ešte určité rezervy a chceme ich v čo najkratšom čase odstrániť.

Dostupnosť internetu je v súčasnosti jedným z kritérií posudzovania kvality služieb. Akým spôsobom je na Mladej Garde vyriešený prístup k internetu?

Študentský domov Mladá Garda má internet vybudovaný, čiže študenti k internetu prístup majú. O vybudovanie internetu sa pričínili najmä študenti s pomocou dekanov fakúlt. V súčasnosti prebiehajú rokovania, akým spôsobom sa bude správa internetu zabezpečovať v súlade s platnou legislatívou.

Uvažujete aj o rekonštrukcii niektorých iných internátov?

Áno. V najbližšom čase by sme chceli začať rekonštrukciu študentského domova Dobrovičova. Uvažujeme tiež o vybudovaní sociálnych zariadení a kuchyniek na každej izbe. V rámci tejto plánovanej akcie by sme chceli rekonštruovať aj časť budovy, ktorá v súčasnosti slúži pre administratívu MŠ SR a iných firiem, čiže časť budovy z ulice Dostojevského rad (Malá scéna). Postupne by sme chceli takýmto spôsobom dobudovať všetky študentské domovy STU.

Kto rozhoduje o pridelení ubytovania a podľa akých kritérií sa postupuje?

Ubytovanie prideľujú študentom príslušné fakulty. Zabezpečujú ho ubytovacie komisie menované dekanom. Každá fakulta má na pridelenie ubytovania stanovené vlastné kritériá,

čo v niektorých prípadoch spôsobuje, že na jednej fakulte dostanú ubytovanie študenti, ktorí by podľa kritérií inej fakulty neprešli. Vyvoláva to nespokojnosť študentov, ale najmä rodičov, ktorí však už vysvetlenie chcú priamo od riaditeľov ŠD. Základné kritériá sú: prospech študenta, vzdialenosť trvalého bydliska od školy, sociálne dôvody a iné. Priorita jednotlivých kritérií je na fakultách rôzna. Nechcem tvrdiť, že tento postup prideľovania ubytovania je nesprávny. Určite však vyvoláva mnoho námetov na diskusiu, ako ho vylepšiť. Najväčší problém vidím v tom, že nikto z členov ubytovacích komisií nenesie za ubytovanie zodpovednosť. Negatívny dopad sa v konečnom dôsledku týka už len prevádzky študentských domovov. Myslím tým neobsadené miesta, resp. neuhradené poplatky. Spravidla ešte k 1. októbru príslušného roka nie je ubytovaných okolo 10 % študentov. Obdobný problém je v mesiaci jún, keď študenti jednoducho odídu zo študentských domovov a neuhradia poplatky. Komisia na prideľovanie ubytovania sa však takýmito problémami nezaobrá. Výsledkom sú straty na príjmoch za ubytovanie a z toho dôvodu zvýšené poplatky, ktoré musia zaplatiť všetci ostatní študenti, práve tí disciplinovaní, ktorí to vlastne nespôsobili. Viem, že je potrebná rezerva na druhé aj tretie kolo prijímania uchádzačov na fakulty, pretože počet študentov určite patrí medzi priority školy. Som však presvedčený, že postup pri ubytovávaní študentov treba dopracovať.

Ako vidíte budúcnosť ubytovacích a stravovacích služieb na STU?

Zo strany vedenia ÚZ ŠDaJ bola vypracovaná „Správa o činnosti a zámere rozvoja ŠDaJ STU na roky 2003 – 2006“, ktorá bližšie rozobrala zámery na najbližšie obdobie. Hlavným cieľom ÚZ ŠDaJ pre najbližšie roky je znižovať náklady na jedno lôžko a zvyšovať kvalitu bývania a poskytovaných služieb. Chceme to dosiahnuť:

Organizačno-personálnymi opatreniami – v súlade s týmto zámerom už prišlo k zlúčeniu činností administratívy a tým k zníženiu počtu zamestnancov aj nákladov. Všetky internáty sa napojili na sieť STU, čím sa vytvorili podmienky na centralizáciu ekonomických činností, vrátane správy majetku a ubytovacej agendy. V budúcnosti chceme zjednodušiť a skvalitniť administratívu a sledovanie platieb od študentov. Nevyhnutným predpokladom pre realizáciu týchto zámerov je nový

Toalety na internáte pred rekonštrukciou

Po rekonštrukcii

softvér pre účtovníctvo, v ktorom bude možné adresne sledovať úhrady pohľadávok. Cieľom týchto opatrení je ponechať v študentských domovoch len činnosti spojené s vlastnou prevádzkou internátu (odbornejšie od administratívnych činností) a vytvoriť väčší priestor na komunikáciu so študentmi.

Realizáciou investičných akcií – v predchádzajúcich dvoch rokoch sme zrealizovali rekonštrukciu OST v ŠD Nikosa Belojanisa a Jura Hronca a kotolne v ŠD Svoradov. V roku 2006 chceme zrekonštruovať OST v študentskom domove Mladá Garda. Zmenou financovania študentských domovov sa nám vytvorili podmienky na zabezpečenie finančných zdrojov na realizáciu tak náročných rekonštrukcií. Žiaľ, investície priamo do študentských izieb (komplexná výmena nábytku a pod.) zatiaľ ešte nie sú možné, najprv musíme zrealizovať výmenníkové stanice, poškodené strechy a potom príde rad aj na študentské izby.

Namontovaním meračov energií – k tejto úlohe by sme z finančných dôvodov pristúpili až po ukončení rekonštrukcií OST, ktoré sú absolútne nevyhnutné.

Naše zámery sú v súlade so zabezpečovaním ubytovacích a stravovacích činností vo vyspelých európskych štátoch, o čom sme sa mohli presvedčiť aj návštevou takýchto zariadení vo Švédsku, Francúzku a Nemecku. Jednoznačne je všade oddelená pedagogická činnosť od sociálnej oblasti a v rámci nej ubytovanie od stravovania. Podobným spôsobom fungujú ubytovacie a stravovacie zariadenia aj v Českej republike.

V súčasnosti sa vypracováva podrobná analýza, ktorá by mala byť podkladom na posúdenie, či je možné v priebehu desiatich, maximálne pätnástich rokov vybudovať internáty tak, aby zodpovedali európskym štandardom. Naším zámerom je zapojiť aj iné finančné zdroje okrem dotácie štátu, príjmov od študentov a zdrojov získaných z podnikateľskej činnosti. Na zlepšenie kvality bývania chceme zapojiť len také množstvo finančných zdrojov, návratnosť ktorých vieme garantovať, a ktoré nebudú prenesené v neúnosnej miere na našich študentov.

Najväčším problémom pre nás je, že máme študentské domovy, ktoré boli postavené ako jedny z prvých v SR. Sú veľmi zastarané a schátrané. Pri zvyšovaní kvality bývania sme nútení znižovať kapacitu študentských domovov, čo znamená, že máme nižšie príjmy a finančný dopad na našich študentov je ešte väčší ako na študentov iných VŠ. Nechceme tento proces urýchliť, pretože očakávame, že v najbližšom čase štát úplne pozastaví dotácie pre študentské domovy, čím by poplatok pre študentov vzrástol v priemere cca o 1100 Sk/lôžko/mesiac, čiže poplatok za ubytovanie by sa pohyboval na úrovni 2400 až 2600 Sk/lôžko/mesiac. To ešte nepočítam stále sa zvyšujúce náklady najmä v oblasti energií, ktoré nás v budúcnosti čakajú. Najbližšie obdobie vidím tak, že každá vysoká škola bude musieť o študenta bojovať, a to najmä svojou kvalitou. Verím, že nevyhnutne príde čas, keď sa budú preferovať opäť viac technické smery. Univerzita, ktorá nebude mať k dispozícii slušné ubytovanie a stravovanie študentov, bude v značnej nevýhode.

Záverom by som chcel konštatovať, že komunikácia so študentmi je veľmi dobrá a spoločne si uvedomujeme, že neinvestovať do študentských domovov by bolo krátkozraké a vypomstilo by sa nám to v nasledujúcich rokoch.

*Rozhovor pripravila
Iva Šajbidorová*

Univerzitný technologický inkubátor začal svoju činnosť

Po dvoch rokoch usilovnej práce a snaženia Slovenská technická univerzita otvorila Univerzitný technologický inkubátor. Tento projekt výhodným spôsobom prepojí vzdelávanie a výskum s podnikateľským prostredím. Poskytne dlhodobú podporu vybraným firmám pôsobiacim v technickej a technologickej sfére, čím udrží vzdelaných ľudí v blízkosti univerzity. Prostredníctvom inovatívnych nápadov a technológií pomôže zvýšiť cezhraničnú spoluprácu, najmä s Rakúskom. Z 85 podnikateľských nápadov, ktoré boli výsledkom početných informačných seminárov, vybrala komisia 30 firiem. Na inkubáciu prvých 15 poskytne priestor zrekonštruovaná budova STU na Pionierskej ulici.

I. Š.

Čiary, čiarky, čiaročky

Blíži sa koniec kalendárneho roka. Tešíme sa na neopakovateľné čaro Vianoc. Chcel som v túto chvíľu, ako predseda redakčnej rady nášho univerzitného časopisu, napísať niekoľko teplých, priateľských slov. Chcel som...

Práve koniec roka ma prinútil zmeniť tému. Je to obdobie, v ktorom počítame, sumarizujeme, bilancujeme, hodnotíme. To je správne a potrebné. Ale neraz, ba čoraz častejšie, počítame len predpísané čiarky. Dopĺňujeme tajničku. Čiary, čiarky, čiaročky. Len nech kvantitatívne pribúdajú. Všetko podľa predlohy.

Nikdy som nespochyboval pravidiel, kritérií, limity. Ale prestávame veriť, že čiarkománia, ktorú sme vyprodukovali, ktorej slúžime, ale aj podliehame, ktorá nás začína, žiaľ, premáhať, je jediným objektívnym kritériom výkonnosti, schopnosti, prínosu.

Dovoľte teda malé zastavenia.

Zastavenie prvé.

Pri kvantifikácii sa neberie ohľad na kvalitatívny prínos. Priznávam, že toto rozhodujúce kritérium má neraz subjektívny charakter. Pomôžeme si ekonomickým ukazovateľom. Rozhodujúca by mala byť „pridaná hodnota“, teda reálny prínos, v čom autor posunul riešenie a poznanie dopredu. To jediné je prínos, to je odpoveď na potrebu, to je odpoveď na doteraz

nepoznané. Mnohé práce, ktoré sa samy pasujú za pôvodné, sú len okomentované rešerše a originálny prínos autora neraz ťažko postrehneme.

Zastavenie druhé.

Ťažko som sa adaptoval na publikačné podmienky vedeckých prác fakulty, kde pôsobím. Rozsah je striktné limitovaný – 5 strán. Neraz sa to nedá, ale fandím tomuto trendu. Doba slohových cvičení je za nami. Mnohým autorom chýba cit dať v pravú chvíľu bodku. Ani záľaha strán nezahmlí prázdnotu. Dovoľte, aby som na tomto mieste spomenul klasiku slovenskej literatúry Ivana Kraska (1876 - 1958). Pripomínam, že jeho vlastné meno bolo Ján Botto a v roku 1905 skončil chemické inžinierstvo na Českom vysokom učení technickom v Prahe. Nedávno som v archíve našiel údaj, že bol prvým Slovákom, ktorý bol členom Spolku inžinierov a architektov československých.

Keď tohto citlivého básnika nabádali k písaniu ďalších básní, stručne a výstižne odpovedal: čo som chcel, to som už napísal. A pretože sa končí Rok fyziky, dovoľte, aby som spomenul geniálneho Alberta Einsteina. Z jeho súboru šokujúcich prác z roku 1905, ktoré publikoval v 17. zv. Annalen der Physik, by mali naši škrupulózni informatici ťažkosti, lebo rozsahom nespĺňajú ich predstavy o rozsahu vedeckej štúdie. Obidva príklady sú iste extrémne. Ale nedostali sme sa aj my tam, kde sme nechceli byť? Nie sme na pokraji extrému?

Zastavenie tretie.

Citačný index a naháňanie citácií. Poznáme nemálo prípadov „objednaných“, kolegiálnych, výmenných (bartrový obchod?) či nenáležitých citácií. Čo povedať na situáciu, keď zostavovateľ zborníka je poctivo (či nepoctivo?) citovaný všetkými autormi príspevkov uverejnených v zborníku.

Zastavenie štvrté.

Prirodzené a prepotrebné kontakty so zahraničím boli v nedávnej minulosti nežiaduce, ba dokonca blokované. Toto vyvolané násilníctvo sa, prirodzene, len ťažko prekonáva. Tento, priznajme si, neprirodzený stav sa snažíme rýchlo prekonať konferenčnou zahraničnou „turistikou“. Vyhľadávajú sa konferencie u blízkyh susedov alebo sa robia recipročné – a už máme splnené ďalšie kritérium. Aj tu by bolo náčim viac elegancie.

Zastavenie piate.

Necitovanie, preberanie, vykrádanie, prekladanie, privatizácia myšlienok, nápadov, riešení a drzé pripisovanie autorstva bez osobného príspevku či vkladu.

Nebýva nečasté pripisovanie hlavného autora či spoluautora osobou, ktorá okrem svojho mena a priezviska nepridala k vydávanému dielu nič. To je vyústenie deformácií, ktoré už nepatria len do čiarkománie, ale najmä do oblasti morálky. Jeden literárny historik, a dodáme veľmi dobrý, odpísal od nežijúceho katolíckeho kňaza, ktorého viac ako záľubou bola história, až priveľa do svojej doktorskej práce. Samozrejme, bez citovania. A on to nepotreboval. To sú pozabudnutia, ktoré sa nedajú pochopiť, pardonovať a ospravedlniť. To je smutné finále čiarkománie.

A čo povedať na prípady, keď študenti (!) zistia, že vysokoškolský učiteľ odpísal celú prácu, stať, či dokonca sa ulakomil aj na úvod.

Pred tromi rokmi ma jedna slovenská univerzita prizvala k tvorbe vysokoškolskej učebnice. Problematika, ktorou sa zaoberám a ktorú som chcel spracovať, bola už pridelená inému autorovi. Preto moja potenciálna spolupráca skončila. O to väčšie bolo moje prekvapenie, keď som obratom dostal ponuku aj s priloženou dohodou o vykonaní práce na túto problematiku. Objednávateľom bol ústav, ktorého riaditeľ pripravoval práve túto kapitolu.

Bolo to pre mňa prekvapujúce, ba až šokujúce. Myslel som, že tieto praktiky anonymných subdodávok sú už len spomienkou na roky minulé... Ponuku som neprijal.

Žiaľ, odpisujú aj študenti a doktorandi. Keď nič iné, aspoň literárny prehľad z diplomovej práce, ktorá má podobnú tému. Je to začiatok zľahčovania a neetického spôsobu. Človek si zvykne na „lacno“ získané a nerád sa už zastavuje. Odpíše názor, zistenia kolegu a prisvojí si ich. Bez citácie, bez úcty k skôr zistenému. Tu chýba sebareflexia a sebaúcta. Beriem cudzie. Účel svätých prostriedky. A kolotoč sa už nezastaví.

Toto pokladáme za najhorší vred. Toto je morálna devastácia, ale žiaľ je a preto ju nemožno nespomenúť. Pre mňa nepochopiteľne ju robia aj ľudia, ktorí to nepotrebujú...

Ako ďalej.

Sme malý národ, v ktorom žilo a žije mnoho múdrych ľudí. Študenti sa stávajú mobilnejšími, voľnejšími, slobodnejšími. Budú si vyberať.

Keď Aurel Stodola odišiel z budapeštianskej techniky, lebo ho neuspokojovala, do Zürichu, tak po čase tam za ním (nielen za ním) chodili študenti z celej Európy. Pomôžem si ešte raz týmto Najväčším z veľkých..., ako snívam o pomenovaní knihy jeho neznámej a tajupľnej korešpondencie, ktorej vydanie pripravujem. A. Stodola mal vo všetkých svojich činnostiach (turbíny, regulácia, protetika, sociálne vedy atď.) obrovskú pridanú hodnotu. A len pridaná hodnota je posun dopredu.

Nedávno som bol v jednom zahraničnom ústave. Vo vstupnej hale boli busty dvoch nositeľov Nobelovej ceny za fyziku. Jeden v ústave ešte stále pracuje. To bola ich vizitka, to je ich akreditácia.

Aj na našej univerzite si začíname postupne, ale vari aj trochu nesmelo, pripomínať osobnosti, ktoré boli ozdobou, zárukou, garanciou, že sa tu tvorilo...

Som vyznávačom kritérií, pravidiel a systémových opatrení. Nikomu sa nikdy nepodarí vypracovať všeobecne platný, vyvážený, objektívny spôsob hodnotenia. Ani tieto riadky neposkytujú recept. Sú skôr zamyslením o hodnotách a prínosoch.

Ľudia začínajú robiť len to, za čo dostanú čiarku. Keby bol systém správne nastavený, bolo by to v poriadku. Mal by odrážať skutočný prínos a nové poznanie. Len vtedy, keď naše poznanie posunieme o kročisko dopredu, to má zmysel. Keď je to len dopĺňovanie krížovky, aby sme získali postupovú tajničku, vtedy až priveľmi cítiť účel.

*Milan Petráš
predseda redakčnej rady*

Dôvetok

Končím tým, čím som chcel začať. Pekné sviatky všetkým ľuďom dobrej vôle.

Panelové sídliská vo Viedni a v Bratislave – medzi víziou, každodenným životom a inováciou

Ústav pre výskum mesta a regiónu Rakúskej akadémie vied vo Viedni v spolupráci s oddelením architektúry ÚSTARCH SAV v Bratislave a Ústavom architektúry I FA STU, v rámci európskeho týždňa vedy usporiadali v dňoch od 9. – 30. novembra 2005 vo foyeri ÚSTARCH SAV v Bratislave výstavu *Panelové sídliská vo Viedni a v Bratislave – medzi víziou, každodenným životom a inováciou*.

Výstava bola pokračovaním aktivít realizovaných ako súčasť európskeho bilaterálneho výskumného projektu INTERREG IIIA, do ktorého sa Fakulta architektúry zapojila už v roku 2004 organizáciou medzinárodnej študentskej súťaže Panelové sídliská – moderné bývanie budúcnosti, pričom v súťaži získali naši študenti 1. a 3. miesto. V roku 2005 pokračoval projekt uvedeného výskumu s vyústením do medzinárodnej konferencie *Panelové sídliská vo Viedni a v Bratislave – nový život pre staré štruktúry*, ktorá sa konala vo Viedni. Konferencia mala interdisciplinárny charakter s účasťou odborníkov z oblasti bankovníctva, stavebného manažmentu, sociológie, geografie, urbanizmu, architektúry, teórie architektúry a stavebníctva. Parciálne prednášky sa zameriavali na vybrané profesijné problémy a spôsoby ich riešenia vo vzťahu k problematike obnovy panelových sídlisk, ktoré sa týkali predovšetkým architektonicko-urbanistickej obnovy, stavebno-technického zlepšenia, sociálnych aspektov, vývoja a teórie výstavby panelových sídlisk, ako aj konceptov financovania obnovy.

Výstava *Panelové sídliská vo Viedni a v Bratislave – medzi víziou, každodenným životom a inováciou* fotografickými dokumentačnými materiálmi prezentovala historický vývoj panelových sídlisk v týchto mestách. Súčasťou otvorenia výstavy bola diskusia s architektmi, ktorí sa v minulosti podieľali na projektovaní bratislavských sídlisk. Pozvanie organizátorov prijali prof. Tibor Alexy, DrSc. (architekt-urbanista, jeden z autorov víťazného projektu na sídlisko Petržalka), Ing. arch. Iľja Skoček (jeden z kolektívu autorov sídliska Podhradie a sídliska Štrkovec) a Štefan Svetko (jeden z autorov sídliska Februárka a sídliska Medzi jarkami).

Uvedená výstava prezentuje výsledky dlhodobého komplexného výskumného projektu, ktorý sa týka fenoménu panelového sídliska. Už dnes je možné, aj na základe parciálnych výsledkov výskumu, vysloviť názor, že problematika panelových sídlisk v štátoch východnej Európy je nielen nanajvýš aktuálna (takmer tretina bytov na Slovensku je postavená v panelo-

vých domoch, pričom z celkového počtu 1,78 mil. bytov je 600 000 panelových), ale zároveň si vyžaduje aj komplexný a systematický interdisciplinárny prístup. Profesia architekta je v tomto tíme determinujúca a vytvára základný rámec pre široké spektrum činností a konkrétnych opatrení, ktoré súvisia s architektonickou obnovou panelového domu a jeho najbližšieho okolia.

Európske rozvojové fondy zamerané na zlepšovanie životného prostredia sú veľkou šancou aj na riešenie problematiky architektonickej obnovy panelových sídlisk a príležitosťou začleniť architektov do medzinárodných interdisciplinárnych pracovných tímov.

Andrea Bacová
FA STU

Téma národného futbalového štadióna na FA STU

To, že so slovenským futbalom je to lepšie zo dňa na deň, vyvolalo nielen na úrovni Slovenského futbalového zväzu, ale i mesta Bratislavy, dokonca vlády SR potrebu neodkladne riešiť neutešený stav bratislavských futbalových štadiónov. Ani jeden z nich nevyhovuje základným požiadavkám a predpisom UEFA a FIFA pre usporiadanie medzinárodných futbalových stretnutí na rôznej úrovni. Preto sa uvažuje s výstavbou Národného futbalového štadióna.

Doc. I. Gürtler oboznamuje prítomných s poznatkami získanými na študijnej ceste za novými štadiónmi Európy.

Koncom akademického roka 2004/2005 prof. Peter Gál, dekan FA STU, po osobných kontaktoch s prezidentom SFZ Františkom Laurincom oslovil Ústav architektúry I. FA STU dostala možnosť počas letných prázdnin spracovať variantné vyhľadávacie urbanisticko-architektonické štúdie Národného futbalového štadióna v Bratislave. Exkluzívna a veľmi aktuálna téma pre každého architekta, tobôž pre študentov architektúry. Kolega doc. Peter Puškár, vedúci ÚA I, oslovil i mňa. Na začiatku prázdnin sa nám obom podarilo urobiť desiatim študentom „pracovný program“. Po prvom kontaktnom a informatívnom stretnutí so zástupcami SFZ – Dušanom Tittelom, generálnym sekretárom, a Vladimírom Wänkem, riaditeľom športového úseku SFZ, sme získali prvotné informácie (napr.

Manuál UEFA pre výstavbu štadiónov) a rámcovo sme dohodli rozsah a termín odovzdania piatich návrhov do polovice septembra 2005. SFZ prisľúbil pre spracovateľov návrhov aj finančnú čiastku na pokrytie režijných nákladov.

D. Tittel, generálny sekretár SFZ, vykopnutím lopty otvoril verejnú prezentáciu a vernisáž výstavy „Štadióny 05“.

Na neoficiálny letný workshop sa mi podarilo získať zaujímavý kolektív šiestich študentov 2. – 4. ročníka. Náročnosť témy, najmä pre študentov z nižších ročníkov, bola kritériom pre ich výber. Takmer všetci pochopili, že táto téma je pre nich výzvou, ktorá sa neodmieta. Nepoznám architekta či budúceho architekta, ktorý by počas svojich štúdií či praxe neobdivoval kolosálne rozmery športových či olympijských komplexov, najmä národných futbalových štadiónov. Spomeniem len niektoré: kapacitne dodnes neprekonaná Maracanã v Rio de Janeiro (pôvodne 190 000, po rekonštrukcii už len 80 000 sediacich divákov), staručký a dnes v novej výstavbe londýnsky Wembley či moderný parížsky Stade de France, modernizovaný barcelonský Nou Camp alebo kapacitne pre Bratislavu „pasentné“ a konštrukčne elegantné štadióny v talianskom Bali či v portugalskej Brage. Po prisúdení budúcich MS 2006 Nemecku prebehli rekonštrukcie a novostavby viacerých nemeckých futbalových štadiónov. Ani v Rakúsku a vo Švajčiarsku nezostávajú v tejto investičnej činnosti pozadu.

Mojou zásadou nielen v pedagogickej, ale i architektonickej praxi v záujme získať najaktuálnejšie informácie je „chodiť“ za súčasťou a modernou architektúrou. Preto som požiadal SFZ o kontakty na niektoré nové štadióny v Rakúsku, Nemecku a Švajčiarsku. Po obojsmerných konzultáciách sme dostali takmer na poslednú chvíľu kontakty a termíny na štadióny v Salzburgu, Mníchove, Frankfurtu, Bazileji a Berne. Kolín nad Rýnom sme museli vypustiť z plánu, pretože práve v tom čase sa tam konalo Svetové stretnutie kresťanskej mládeže s pápežom.

Navyše, SFZ nám finančne prispel na týždennú študijnú cestu, ktorú sme absolvovali od 15. do 21. augusta 2005.

V čase prázdnin sme si museli operatívne zabezpečiť prepravu a po celej trase aj ubytovanie a všetko prispôsobiť dohodnutým termínom exkurzií na jednotlivých štadiónoch. V nevhodnom daždivom počasí to nebolo jednoduché.

Futbalové štadióny v extravilánoch regionálnych metropol: Red Bull Arena Salzburg, Allianz Arena Mníchov (architekti Herzog & de Meuron), Commerzbank Arena Frankfurt (von Gerkan & Marg) a dva „mestské“: St. Jacob Park Basel

(Herzog & de Meuron) a Stade de Suisse Bern (Rodolpho Luscher) sa vyznačujú originálnymi architektonickými konceptmi, inovatívnymi konštrukčno-technickými riešeniami s cieľom vytvoriť nové architektonické a mestské polyfunkčné monumenty. Všetky zodpovedajú veľmi náročným kritériám UEFA z hľadiska komfortu a bezpečnosti. Okrem Allianz Areny všetky ostatné hracie plochy sú využívané aj na iné komerčné akcie či spoločensko-kultúrne podujatia.

Päť študentských návrhov na situovanie NFŠ v Bratislave bolo 19. septembra odovzdaných na sekretariát SFZ. Dva navrhovali jeho umiestnenie na Tehelné pole: jeden namiesto štadióna Slovana a druhý do nárožia križovatky Bajkalská – Trnavská ulica, oproti Športovej hale Pasienky. Dva návrhy do priestoru Kuchajda – Pasienky a na miesto štadióna Interu. Piaty návrh umiestnil NFŠ do navrhovanej športovo-rekreačnej zóny v Petržalke, oproti plánovanému obytnému súboru South City. Dňa 3. novembra 2005 na Sekretariáte SFZ boli návrhy spolu so štúdiom Ateliéru S (Sokolay, Tomík) prezentované dvom konzultantom UEFA pre výstavbu a bezpečnosť štadiónov. Páni E. Walker a T. Favre vysoko hodnotili urbanisticko-architektonické koncepty študentských projektov. Ako veľmi dobre zvládnuté náročné témy ich riešenia považujú za prínos do diskusie výstavby NFŠ. Dňa 21. novembra 2005 v spolupráci so SFZ a TECHO s. r. o., a s podporou viacerých sponzorov bola v showroome firmy TECHO na Továrenskej ul. v Bratislave verejná prezentácia a vernisáž výstavy „Štadióny 05“. Študenti komentovali počas projekcie svoje skúsenosti a poznatky zo študijnej cesty. Výstava, ktorá potrvá do 21. 12. 2005, na 11 paneloch dokumentuje navštívené štadióny a výnimočné architektonické diela. Na ďalších piatich paneloch sú prezentované urbanisticko-architektonické štúdie NFŠ študentov FA STU. Akcia sa stretla medzi hosťami z odbornej a širokej verejnosti so záujmom. Výstava bude reінštalovaná i v iných slovenských mestách, v polovici februára 2006 na pôde TU Košice. Navyše, z celého projektu pripravujeme vydať publikáciu v jazykovej mutácii ako príspevok FA STU k príprave a realizácii tejto prhlavné mesto SR Bratislavu veľmi významnej investície.

*Ivan Gürtler
FA STU*

Universal Design a študijné programy

V marci tohto roku Fakulta architektúry bola organizátorom prvého stretnutia riešiteľov medzinárodného grantového projektu **European Commite – Architecture and Urban Planning: Design for All from school to practice**. Kolektív Ústavu architektúry I bol požiadaný koordinátorom projektu (Association pour la Recherche sur la Ville at l’Habitat), aby vypracoval časť: Pedagogické nástroje pre študentov a učiteľov vhodné pre edukáciu budúcich architektov a urbanistov. Slovensko ako jeden z členských štátov EÚ bolo poverené touto úlohou a naša fakulta, vďaka už rozpracovanému systému vzdelávania v duchu **univerzálneho navrhovania** zavedením povinných predmetov Bezbariérové navrhovanie (1992 – 2005) a Univerzálne navrhovanie (od akademického roku 2005), prevzalo

zodpovednosť za vypracovanie pedagogických nástrojov pre univerzity zabezpečujúce vzdelávanie v tých profesiách, ktoré sa podieľajú na tvorbe životného prostredia.

V rámci tohto grantového projektu Európskej komisie sú ďalší riešitelia poverení vypracovaním nástrojov na vzdelávanie architektov a urbanistov v projekčnej praxi a nástrojov na vzdelávanie pracovníkov štátnej správy a samosprávy. Takto sa okruh cieľových skupín participujúcich na investičnej činnosti uzatvára a vytvára predpoklad pre systémové riešenie problému tvorby prostredia pre všetkých jeho užívateľov, bez ohľadu na ich inakosť, či sa to týka ich veku, obmedzenia v mobilite, zmyslového či mentálneho obmedzenia a pod. V pozadí celého tohto snaženia je rezolúcia (Resolution on Universal Design Curricula), ktorá bola prijatá Európskym parlamentom 15. februára 2001 na 742. zasadnutí na základe Konvencie pre ochranu ľudských práv a základných slobôd. V prílohe Rezolúcie Res AP (2001) 1 je explicitne uvedené, že v týchto právach je zahrnuté i právo na prístupné, užívateľné a zrozumiteľné hmotné životné prostredie. V tomto dokumente je i oficiálna definícia „stratégie“ univerzálneho navrhovania a nutnosť jeho zavedenia do učebných programov.

V dňoch 13. – 14. novembra 2005 sa konalo už 3. pracovné stretnutie riešiteľov vo Varšave (2. pracovné stretnutie bolo v júni 2005 v Brne). V nadväznosti na toto pracovné rokovanie bola jedným z riešiteľov (Integrácia, Poľsko) zorganizovaná medzinárodná konferencia pod názvom *Projektovanie pre všetkých – Design for All*, ktorej nosnými prednášateľmi boli riešitelia predmetnej grantovej úlohy, teda i náš kolektív.

Náplňou pracovného stretnutia vo Varšave bolo vyhodnotenie prvej fázy projektu, ktorá predstavovala odsúhlasenie predložených návrhov na pedagogické nástroje vhodné pre rôzne cieľové skupiny. Naš riešiteľský kolektív predložil návrhy, ktoré analyzovali a vyhodnotili, poznajúc študijné programy tých univerzít v Európe a USA, ktoré dosahujú dobré výsledky vo vzdelávaní „Universal Design-u“.

Systémové a kvalitné vzdelávanie poskytujú univerzity v škandinávskych krajinách, zatiaľ čo iné ponúkajú len „nárazové“ projekty inšpirované riešením konkrétnych architektonických úloh či súťaží. Zvláštnu skupinu tvoria americké univerzity, kde je od roku 1992 zaznamenaný mohutný nástup Universal Design-u. Obsahové i metodologické inšpirácie z tohto zdroja pre univerzity na „starom“ kontinente sú zrejme a nepopierateľné. Uvedomujúc si, že správne a kompatibilné s ideami univerzálneho navrhovania by bolo, keby každý učiteľ vo „svojom“ predmete logicky, nenásilne, systematicky a pritom štruktúrované naučil študenta rozmyšľať na princípoch univerzálneho navrhovania. Čo však urobiť s faktom, že v súčasnosti je toto riešenie nereálne, pretože pedagogické osadenstvo je nepripravené? Niekoľko učiteľov nemôže suplovať systematické, celoštudijné pôsobenie na skutočne fundovanej profesionálnej úrovni.

Pri schvaľovaní nami predložených návrhov sme si uvedomili, že vzdelávacie nástroje pre učiteľov tvoria ešte dôležitejšiu časť ako nástroje pre študentov. Ako rozseknúť začarovaný

Doc. Mária Samová referuje na pracovnom stretnutí riešiteľov vo Varšave

kruh, aby nastal pohyb k ideálnemu stavu: každý učiteľ – každý predmet – každý študent, tvoria a pracujú na princípoch Universal Design-u? Niektoré zahraničné univerzity hľadali riešenie ako začať. Majú fungujúce Centre of excellence in design for all, ktoré zabezpečujú najmä výskum, konzultácie a vzdelávacie programy pre učiteľov, študentov, ale aj pre investorov, štátnu správu a samosprávu, pre profesionálne združenia architektov a urbanistov a pod. Zakladatelia, štruktúra, kompetencie aj ich názvy sa rôznia, vzhľadom na konkrétne podmienky tej-ktorej krajiny, univerzity, či niekedy viacerých spolupracujúcich univerzít, fakúlt...

Hlavná koordinátorka projektu Catherine Guyot, ktorá sa osobne zúčastnila vyhodnocovacieho stretnutia I. fázy projektu, prijala s veľkým porozumením náš návrh, ktorý sme nazvali Challenging /Initial/ Pilot Scheme, pozostávajúci z odborných a metodologických odporúčaní na zahrnutie povinných predmetov (na bakalárskom, inžinierskom i postgraduálnom stupni) do študijných programov.

Zavedením Univerzálneho navrhovania do našich učebných programov sme sa fakticky, a nie iba proklamatívne, posunuli v kontexte európskej kvality univerzitného vzdelávania.

Na záver si neodpustím poznámku, že náš kolektív vypracoval projekty KEGA i VEGA s takmer identickým obsahom ako je tento projekt Európskej komisie, na ktorý sme boli pozvaní zahraničnými expertmi. Úradníci nášho ministerstva problém vytvorenia podmienok pre skutočnú integráciu zdravotne postihnutých občanov (ale nie len ich) nepovažovali za dôležitý. Snáď, keď rozpracovanie tohto problému príde ako úloha z EÚ, tak uznajú, že aj iniciatíva „zdola“ môže byť správna a dôležitá. Informovanosť je základným predpokladom pre správne rozhodnutia. Zotrvávanie na zažitých „schémach“, nech sa to týka čohokoľvek v našom živote, nemusí vždy predstavovať skutočné konzervatívne hodnoty. Najmä tie, ktoré sa týkajú humanizmu obsiahnutého v architektúre a urbanizme či dizajne.

Alebo, že by „bariéry“ v myslení boli ozaj tie najväčšie?

*Mária Samová
odborný koordinátor projektu FA STU*

Stretnutie s najlepšimi

Pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu (17. november) sa na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU uskutočnilo tradičné stretnutie vedenia fakulty s najlepšimi študentmi bakalárskeho, inžinierskeho a doktorandského štúdia a s predstaviteľmi študentskej časti akademickej obce. Na stretnutí sa zúčastnilo spolu 18 študentov.

V úvodnom slove dekan FEI František Janíček krátko pripomenul históriu tohto dňa, ktorý bol, a v medzinárodnom meradle stále je, považovaný predovšetkým za Deň študentov vyhlásený na pamiatku udalostí, ktoré sa odohrali počas nemeckej okupácie v čase druhej svetovej vojny v Prahe.

Podstatnú časť svojho vystúpenia však venoval aktuálnym otázkam života fakulty a osobitne ocenil to, že študentská časť akademickej obce má na FEI významné postavenie a vedenie fakulty považuje zástupcov študentov či už na úrovni študentskej časti akademickeho senátu, alebo študentského parlamentu za svojich významných partnerov.

V rámci stretnutia dekan odovzdal Bc. Jánovi Rybárikovi a Bc. Erike Czapffovej ocenenie v podobe mimoriadnych štipendií za významnú činnosť vykonávanú v prospech fakulty. Ďalším šiestim študentom odovzdal ocenenie venované Slovenskou akadémiou vied v podobe hodnotných knižných darov. Ostatní prítomní študenti dostali drobné darčekové predmety označené logom fakulty.

Stretnutie malo dôstojný rámec, aj keď živá diskusia trvajúca skoro dve hodiny bola zameraná skôr na bežné problémy súvisiace so štúdiom, kde študenti upozornili aj na niektoré problémy súvisiace najmä s organizáciou a formou skúšok, resp. s transformáciou inžinierskeho štúdia na nové študijné programy. Reagovali na ne aj prítomní prodekan a tajomník fakulty. Diskusia sa, pochopiteľne, nemohla vyhnúť ani otázke prospechových štipendií, otázke zavedenia elektronického indexu a modernizácie niektorých veľkých posluchární.

Stretnutie ukázalo, že študenti fakulty sa prejavujú nielen ako odborníci, ale že sa zaujímajú aj o dianie na fakulte a majú k nej dobrý vzťah. Tento pocit bol z celého stretnutia azda tým najvzácnejším zážitkom.

*Ján Vajda
prodekan FEI STU*

Medzinárodná konferencia „Soft magnetic materials 17“ v Bratislave

Na jeseň tohto roku sa v Kongresovom centre INCHEBA konala medzinárodná konferencia „Soft Magnetic Materials 17“, ktorej organizátormi boli Fakulta elektrotechniky a informatiky (Katedra teoretickej a experimentálnej elektrotechniky) spolu s Fyzikálnym ústavom SAV (Bratislava) a Ústavom experimentálnej fyziky SAV (Košice). Konferencia SMM bola sedemnástou v poradí (s dvojročnou periódou) a druhýkrát bola jej hosťiteľom Bratislava. Prvá z týchto konferencií v Bratislave sa uskutočnila v roku 1977, a to SMM3, organizovaná tiež pracovníkmi Katedry teoretickej a experimentálnej elektrotechniky pod vedením prof. Oldricha Bendu, ktorý bol spolu s prof. Ladislavom Potockým (UPJŠ Košice) jedným zo zakladajúcich členov International Advisory/Organising Committee. Zastúpenie vtedajšieho Československa dvomi členmi zo Slovenska v IOC bolo ocenením vysokej úrovne našich vedeckých a vedeckovýskumných inštitúcií v oblasti aplikovaného magnetizmu, založeným aj na dlhoročnej tradícii výskumu, výroby a aplikácií magneticky mäkkých materiálov v priemysle. V súčasnosti sa tejto problematike venuje viacero vedeckých pracovísk a výskumno-aplikačných pracovísk, z ktorých možno menovať US Steel Košice, BEZ Bratislava, EVPU Nová Dubnica a mnohé iné, ktoré boli aj hlavnými sponzormi konferencie.

Konferencie SMM poskytujú diskusné fórum na prezentáciu nových výsledkov základného výskumu a aplikácií najmä z oblasti klasických elektrotechnických ocelí, nových amorfných a nanokryštalických magnetických materiálov, kompozitných materiálov, tenkovrstvových štruktúr a feritov, so špeciálnym dôrazom na ich široké aplikácie v elektrotechnike, elektronike, senzoroch, aktuátoroch atď. Základnými obsahovými témami konferencie boli: základné problémy magnetizmu, magnetizačné procesy; charakterizácia magnetických vlastností, magnetické meranie; elektrotechnické ocele, orientované a neorientované plechy, zliatiny s vysokým obsahom kremíka; zliatiny FeNi, FeCo, amorfné a nanokryštalické zliatiny, tenké vrstvy; ferity a iné oxidy, práškové materiály, kompozitné materiály; návrh elektromagnetických prvkov, modelovanie magnetických obvodov, numerické metódy výpočtu elektromagnetických polí; výkonové aplikácie, elektromotory, transformátory, aktuátory; elektronické a vysokofrekvenčné aplikácie.

Už tradične bola preferovaná posterová forma prezentácie, doplnená prednáškami popredných svetových odborníkov z každej uvedenej obsahovej oblasti resp. vybranými „spestrujúcimi“ príspevkami z biomagnetizmu a aktuálneho výskumu v oblasti spintroniky. Všetky konferenčné príspevky s pozitívnou recenziou budú publikované v špeciálnom čísle renomovaného časopisu Journal of Magnetism and Magnetic Materials vydavateľstva Elsevier. Konferencie sa zúčastnilo 199 pracovníkov z oblasti magnetizmu a magneticky mäkkých materiálov z 28 krajín sveta. Bohaté zastúpenie malo najmä Japonsko, Korea, Poľsko, Brazília a tradične Španielsko, Francúzsko, Taliansko a Nemecko.

Tak ako v každej oblasti nových technológií, aj v oblasti nových magneticky mäkkých materiálov je trend vývoja smerovaný k nižším stratám pri výkonových aplikáciách, k vyšším frekvenciám v elektronických aplikáciách a k vyšším citlivostiam senzorov a aktuátorov realizovaných na ich báze. Práve najnovšie výsledky v týchto oblastiach boli obsahom prednášok, ktoré predniesli predstavitelia špičkových svetových pracovišť. Súčasný veľký hospodársky rast v Číne, Indii a iných ázijských krajinách vytvára mohutný ekonomický tlak na prechod od klasických kremíkových elektrotechnických ocelí (zvýšenie ceny orientovaných plechov pre transformátorové jadrá za posledné dva roky je pre veľký dopyt takmer 100 %) na materiály nové, s menšími energetickými stratami. Tým sa vytvárajú vhodné ekonomické podmienky na aplikáciu najnovších vedeckých poznatkov získaných v posledných rokoch pri vyšetrení amorfných a nanokryštalických magnetických zliatin, ktorých výskum je na Slovensku dlhodobo na svetovej špičke.

Súčasťou konferencie bol aj spoločenský program, v ktorom sa organizátori snažili predstaviť Slovensko ako vyspelú krajinu s bohatou históriou a krásnou ľudovou kultúrou. Je našou milou povinnosťou poďakovať sa aj touto formou za finančnú pomoc US Steel, Košice, a. s., BEZ Transformátory, a. s., ZSE, a. s., SE a. s., a EVPÚ a. s., Nová Dubnica, ktorá prispela k jeho úspešnému zabezpečeniu. Výdavky spojené s vydaním programovej dokumentácie a zborníka abstraktov prijatých príspevkov (255) v Edičnom stredisku STU boli hrazené z daru poskytnutého Národnou bankou Slovenska. V mieste konania konferencie sa poskytol priestor aj na prezentáciu výrobkov firmy BEZ Transformátory a. s., noviniek meracej a testovacej techniky z oblasti magnetizmu prezentované firmou TECTRA s. r. o. Slovakia a v neposlednej miere aj prezentácii nových výsledkov výskumu z oblasti amorfných a nanokryštalických magnetických zliatin dosiahnutých na Fyzikálnom ústave SAV Bratislava. Počas konferencie sa uskutočnilo aj zasadanie IOC, na ktorom sa okrem iného rozhodlo o mieste konania konferencie SMM18 v roku 2007, ktorej organizáciou bol poverený Cardiff (Wolfson Centre for Magnetism Technology, Cardiff University), UK. Ďalšie informácie o konferencii SMM17 možno nájsť na internetovej adrese <http://www.smm17.com>.

Jan Bydžovský,
Mojmír Kollár
FEI STU

Študenti FIIT STU zvíťazili v česko-slovenskej súťaži ACM Student Research Competition

Najlepšie študentské projekty vyhodnotené v rámci študentskej vedeckej konferencie IIT.SRC, ktorá sa konala na FIIT STU v apríli tohto roka, boli ďalej posudzované v treťom ročníku česko-slovenskej súťaže ACM Student Research Competition (ACM SRC). Dva projekty študentov FIIT STU:

- Michal Tvarožek, Martin Adam, Michal Barla, Peter Sivák: Spot-it – Going Beyond the Vision Loss Boundaries
- Juraj Buno, Tomáš Backo, Jozef Burák, Daniel Katana, Marek Koprla, Peter Pullmann: Network Communication Simulator

postúpili do finále, medzi 10 najlepších, ktoré sa konalo 11. novembra 2005 v Prahe.

Vítazi finále súťaže ACM SRC spolu so zástupcom firmy Microsoft Ing. Daliborom Kačmárom a vedúcou projektu prof. Máriou Bielikovou

Vo finále študenti bakalárskeho a magisterského štúdia prezentovali projekty, ktoré vybrala porota zložená z odborníkov českých a slovenských univerzít. Študenti vo finále reprezentovali sedem univerzít z Čiech a zo Slovenska: STU v Bratislave (Fakulta informatiky a informačných technológií), ZČU Plzeň (Fakulta aplikovaných vied), VUT Brno (Fakulta informačných technológií), UK Praha (Matematicko-fyzikálna fakulta), ČVUT Praha (Fakulta elektrotechnická), ŽU v Žiline (Fakulta riadenia a informatiky), VŠB-TU Ostrava (Fakulta elektrotechniky a informatiky).

Vo finále sa predstavilo 10 vynikajúcich projektov. Prezentácie študentov boli na vysokej úrovni. O to cennejšie je víťazstvo štvorice študentov FIIT STU Martina Adama, Michala Barlu, Petra Siváka a Michala Tvarožka vo finále. Hlavnou myšlienkou ich projektu bola pomoc nevidiacim sprístupnením informácií, ktoré bežne nemôžu získať. Na sprostredkovanie informácií študenti využili technológiu RFID (Radio Frequency Identification). RFID značky umiestnené na najrôznejších miestach nesú informáciu o kontexte daného miesta a túto informáciu si môže nevidiaci sprístupniť prostredníctvom mobilu formou zvuku. Môže ísť napríklad o informáciu o najbližšom časovom intervale odchodu autobusov

zo zastávky, kde sa nevidiaci nachádzajú, alebo o kritické správy informujúce o jame na ceste či prekážke vo výške hlavy, čo je pre nevidiacich vážny problém. Systém, ktorý študenti navrhli a vytvorili jeho prototyp, umožní nevidiacim zvýšiť kvalitu života najmä tým, že sa rozšíria hranice „ich videnia“ a dostanú informácie, ktoré im pomôžu v každodennom živote.

Česko-slovenské finále bolo vyvrcholením študentských vedeckých konferencií organizovaných na jednotlivých univerzitách v oblasti informatiky a informačných technológií. Hlavným sponzorom súťaže je Microsoft, ktorý do súťaže venoval aj hodnotné ceny. Viac informácií o súťaži možno nájsť na stránkach súťaže <http://acm.vsb.cz/asrc2005/>.

Mária Bielíková
FEI STU

Užitočná spolupráca

Slováci mali vždy viac ako blízko k Morave. Mnoho technikov študovalo v medzivojnovom období v Brne. Patrí sa pripomenúť, že Michal Ursíny (1865 – 1933), rodák z Nedožor v Turci, po pôsobení na krajinskej staviteľskej škole v Záhrebe bol v rokoch 1900 – 1933 profesorom na Českej vysokej škole technickej v Brne. Tu v roku 1911 založil obdivované a prepotrebné Mechanicko-technické laboratórium na skúšanie stavebných a strojárskych hmôt. V rokoch 1902 – 03 a 1924 – 25 bol rektorom a šesť funkčných období dekanom.

Presadzoval založenie českej univerzity na Morave a po roku 1919 doslova bojoval o pokračovanie vyučovania na Baníckej a lesníckej vysokej škole v Banskej Štiavnici. Žiaľ, neúspešne. Podobne skončili aj jeho vytrvalé snahy o založenie slovenskej techniky. Za vec potrebnú a spravodlivú sa mu dostalo len nepochopenia, sklamaní, obviňovania a prenasledovania... Aj také boli cesty a skúsenosti Slovákov v boji o svoju vzdelanosť. Jeho asistent z Brna Anton Turecký, rodák zo Slovenskej Lupče, úspešne pôsobil na SVŠT v Bratislave (1940 – 1959).

Aj prvý rektor Vysokej školy technickej M. R. Štefánika v Košiciach Jur Hronec (1881 – 1959) od roku 1924 prednášal matematiku na Českej vysokej škole technickej v Brne. V rokoch 1928 – 29 bol dekanom jej Stavebnej fakulty. Tu v slovenčine (!) napísal aj prvú vysokoškolskú učebnicu matematiky (1933). Sme hrdí na ich úspešné pôsobenie v Brne. Patrí sa k ich misii vracáť a hľadať nové podoby spolupráce. Materiálovotecnologická fakulta STU má veľmi dobrú, priateľskú, neformálnu spoluprácu s touto vysokou školou. Spoločne nachádzame nové spôsoby prospešné pre obidve školy a najmä pre poslucháčov. Začali sme s výmennými prednáškami. S veľkým ohlasom sa stretlo vystúpenie M. Klapetka na tému Náboženstvo, mágia a technika. V roku 2005 vyšla v elektronickej podobe vysokoškolská učebnica Dejiny a filozofia techniky. Vedúcim autorského kolektívu tohto česko-slovenského projektu bol uznávaný odborník Milan Klapetek z Vysokého učenia technického v Brne. Za našu STU na projekte participoval M. Petráš. Potvrďuje sa, že história môže byť aj inšpirujúca.

Milan Petráš
MTF STU

Oceňovanie najlepších študentov Stavebnej fakulty

Pri príležitosti štátneho sviatku (17. november – *Deň boja za slobodu a demokraciu a Medzinárodný deň študentov*) sa na Stavebnej fakulte STU uskutočnilo 5. slávnostné oceňovanie jej najlepších študentov. Okrem dekana prof. Dušana Petráša, ktorý predniesol slávnostný príhovor, sa oceňovania študentov zúčastnil aj prorektor STU pre vzdelávanie prof. Ján Kalužný a riaditeľ odboru vysokoškolského vzdelávania Ministerstva školstva SR prof. Peter Plavčan.

Ocenených bolo 49 študentov fakulty, ktorí na jednej strane reprezentujú školu a na strane druhej si robia dobré meno. Každý ocenený študent dostal prospechové štipendium (26 sponzorov) a knihu s podpisom dekana fakulty. Nasledovala diskusia zameraná na problematiku štúdia na STU, ako aj na celkovú situáciu na vysokých školách SR a možnosti štúdia v zahraničí. Stretnutie sa skončilo malým občerstvením a milým posedením. Najlepším študentom blahozeláme a prajeme im, aby boli spokojní v škole a šťastní v osobnom živote.

Monika Kubušová
SvF STU

Sympóziu Střechy 2005

Koncom novembra sa v kongresovom centre Výstavnisko Bratislava, a. s., uskutočnil XII. ročník medzinárodného sympózia Střechy 2005. Usporiadateľmi boli Stavebná fakulta a Čech střechárov Slovenska. Odborníci sa prvýkrát stretli v roku 1972 v rámci Československej republiky v Prahe, aby diskutovali a zhrnuli svoje skúsenosti. V nasledujúcom roku sa stretnutie uskutočnilo vo Vysokých Tatrách s témou „Praktické riešenia plochých striech“. Začala sa tak tradícia pravidelných stretnutí. Sympóziu Střechy 2005 bolo určené pre projektantov, autorizovaných inžinierov a architektov, súdnych znalcov, investorov, výrobcov a predajcov stavebných materiálov, pracovníkov vysokého školstva, vedy, výskumu, študentov a širokú verejnosť. Hlavnou témou sympózia boli účelové – prevádzkové strechy. Sympóziu bolo rozdelené do 8 blokov. Cieľom sympózia bolo poukázať na súčasné materiálové, konštrukčné a technologické riešenie striech. Prednášajúci chceli zároveň informovať technickú verejnosť o najnovších poznatkoch z oblasti navrhovania, projektovania a realizácie striech

tak, aby umožnili ich využívanie ako oddychových plôch, terás alebo parkovísk pre autá, prípadne na inštaláciu kolektorov. Počas spoločenského večera, ktorý sa uskutočnil v rámci sym-
pózia, bol odovzdaný Zlatý kruh. Ide o cenu pre najhod-
notnejšiu, najlepšie pripravenú a prednesenú prednášku, ude-
lenú na základe ankety medzi účastníkmi. Túto cenu získal
Ing. Gabriel Boroš (Rheinzink Sk, Bratislava).

*Monika Kubušová
SvF STU*

Zasadnutie priemyselnej rady

Dňa 22. novembra 2005 sa uskutočnilo 6. zasadnutie priemy-
selnej rady Stavebnej fakulty, ktorá bola zriadená rozhodnutím
vedenia fakulty 7. marca 2003 a ustanovená na prvom zasadnu-
tí 23. mája 2003. Zasadnutie sa prvýkrát neuskutočnilo na pôde
fakulty, ale v priestoroch Výstaviska Bratislava, a. s., v ktorých
fakulta v minulosti organizovala niekoľko odborných podujatí.
Bola to zároveň prvá akcia v týchto priestoroch po ich rozsia-
hlej rekonštrukcii.

Zasadnutia sa zúčastnilo 12 zástupcov praxe a vedenie fakulty.
Na úvod prodekan pre pedagogickú činnosť doc. Unčík informo-
val prítomných o otvorení nového akademického roka a o počte
prijatých študentov do jednotlivých študijných programov.
Zaujímavým bodom programu bola informácia o pripravova-
nom 63. Bau fakultätentagu. Ide o pravidelné stretnutie zástup-

cov stavebných fakúlt z nemecky hovoriacich krajín, na ktoré
je naša fakulta už pravidelne prizývaná a dokonca sa podarilo
presadiť, aby ďalšie takéto stretnutie bolo v roku 2006 na Slo-
vensku, na SvF STU v Bratislave. Je to významná akcia a na jej
príprave fakulta počíta i s pomocou členov priemyselnej rady
a predovšetkým s ich aktívnou účasťou pri prijatí účastníkov
v Primaciálnom paláci.

Účastníci sa dozvedeli i o projekte, ktorý získala fakulta v rám-
ci výzvy Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, pod
názvom **Projekt celoživotného vzdelávania v stavebníctve a
geodézii**. Navrhovaný projekt formou 33 kurzov rieši vzdelá-
vanie v novej legislatíve, v zavádzaní EN a ISO noriem, najmä
v oblasti investičnej výstavby, a je zameraný na zamestnancov
firiem a spoločností, ktorých vedúci predstavitelia sú členmi
priemyselnej rady.

Zasadnutia priemyselnej rady fakulty majú už svoju tradíciu.
Predstavujú významné stretnutia akademických funkcionárov
fakulty s predstaviteľmi stavebných firiem na Slovensku, na
ktorých sa profiluje smerovanie výučby tak, aby bol jej absol-
vent čo najlepšie pripravený pre prax.

*Monika Kubušová
SvF STU*

Pro FIIT 2006

súťaž v programovaní pre stredoškolákov

Základné informácie o súťaži ProFIIT 2006

ProFIIT je súťaž v programovaní pre žiakov stredných škôl. Cieľom súťažiacich
bude vytvoriť počítačové programy ako správne riešenia čo najväčšieho počtu
problémov a prostredníctvom elektronického systému ich odovzdať v čo
najkratšom čase. Účast v súťaži sa odporúča najmä tým stredoškolákom, ktorí
sa plánujú prihlásiť na bakalárske štúdium informatiky na FIIT STU s nástupom
v školskom roku 2006/07.

ProFIIT umožní žiakom stredných škôl, ktorí už majú skúsenosti s programovaním
a tvorbou algoritmov, zmerať si svoje schopnosti v súťaži.

**Najlepší môžu získať až 75 bodov v prijímacom konaní (k max. 100
bodom za výsledky na strednej škole a prijímačej skúške).**

Súťaž ProFIIT prebieha v dvoch kolách:

- Korešpondenčné kolo - bude prebiehať prostredníctvom siete Internet
v januári-februári 2006, počas 3 týždňov budú jednotlivci alebo dvojčlenné
tímy riešiť zadané problémy.
- Finále - zúčastnia sa ho súťažiaci najlepších tímov z korešpondenčného kola,
v časovom limite budú individuálne riešiť zadané problémy.

Harmonogram ProFIIT 2006

- 16. december 2005 - zverejnenie pravidiel súťaže
- od 12. januára 2006 - registrácia súťažiacich tímov
- 23. január 2006 - 12. február 2006 - korešpondenčné kolo súťaže
- 10. marec 2006 - 11. marec 2006 - finále súťaže

Informácie o súťaži
www.fiit.stuba.sk/ProFIIT

**Prof. Ing.
Jozef Bača, CSc.
70-ročný**

V tomto roku si pripomínáme okrúhle výročie prof. Ing. Jozefa Baču, CSc., ktorého sa dožíva v plnom zdraví a optimizme v práci i v kruhu svojej rodiny.

Jozef Bača sa narodil 15. októbra 1935 v Hlohovci kde absolvoval aj základnú a strednú školu. Po vyučení za sústružníka večerne navštevoval SPŠ majstrovskú s maturitou. Odbornú prax získal v Strojárňach Piesok ako sústružník, konštruktér prípravkov. Po úspešnom konkurznom konaní v roku 1958 nastúpil na miesto dielenského učiteľa na Katedru mechanickej technológie SjF SVŠT, ktorú viedol akademik Čabelka. Na popud katedry diaľkovo vyštudoval Strojnícku fakultu (1967) a bol zaradený ako výskumný pracovník na oddelenie tvárnenia. V rokoch 1970 – 1980 absolvoval štvorsestrálne štúdium pedagogiky a psychológie. Po získaní vedeckej atestácie I. stupňa pracoval ako vedúci vedecko-technický pracovník. Od vyčlenenia technológií zo SjF v roku 1986 až doteraz je pedagogickým pracovníkom na Katedre tvárnenia MTF STU v Trnave.

Jeho vedecký rast bol poznamenaný politickými pomermi a preto ako nenomenklatúrny káder mohol kandidátsku prácu v odbore strojárstva technológia obhájiť až v roku 1990. V tom istom roku mu bola na základe habilitačného konania udelená hodnosť docenta. V inauguračnom konaní v roku 1995 predniesol prednášku na tému “Možnosti výroby dutinových nástrojov z bimetalických materiálov nekonvenčnými metódami tvárnenia“. V roku 1996 ho prezident SR vymenoval za profesora.

Vedecko-pedagogická činnosť prof. Baču počas štyridsaťsedemročného pôsobenia na SVŠT (neskôr na STU) je veľmi bohatá. Od nástupu na Katedru mechanickej technológie sa významne podieľal na jej budovaní. Skúmanie v oblasti tvárnenia vysokými rýchlosťami nasmerovalo jeho vedeckú orientáciu a určilo jeho prácu v ďalších rokoch. V oblasti vysokoparametrického tvárnenia sa prof. Bača zaraďuje medzi špičkových odborníkov doma i v zahraničí. Významnou mierou sa podieľal na vytvorení vedeckej školy dynamického tvárnenia. V súčasnosti je jeho výskumná činnosť zameraná do oblasti teórie vysokorýchlostného tvárnenia, konštrukcie a vlastností zariadení pre vysokorýchlostné tvárnenie a na výrobu dutinových tvárniacich nástrojov a bimetalických nástrojov. Prínos jeho práce v tejto oblasti spočíva v tom, že v praxi rieši nahradzovanie deficitných materiálov pre tvárniace nástroje.

Výsledky výskumnej práce predstavujú viac ako tri stovky pôvodných prác, publikovaných vo vedeckých odborných

a karentovaných časopisoch a prezentovaných na mnohých domácich i zahraničných vedeckých konferenciách. V oblasti tvárnenia mu boli udelené viac ako tri desiatky patentov, podal množstvo zlepšovacích návrhov, celý rad vedecko-technických projektov riešených na základe objednávok z praxe, v poslednom čase aj pre automobilový priemysel. Je riešiteľom a spoluriešiteľom viac ako 65 výskumných úloh.

Pedagogické pôsobenie prof. Baču na MTF je hodnotené vysoko pozitívne. Patrí medzi vážených a zaniietených pedagógov. Jeho prednášky nie sú popisné, ale vysvetľujú príčinné zákonitosti a vzájomné súvislosti javov pri tvárnení. Svoje poznatky získané vo vedeckej a odbornej práci odovzdáva študentom v prednáškach na predmetoch technológia tvárnenia, objemové tvárnenie, vysokoparametrické tvárnenie, špeciálne metódy tvárnenia. Vyškolicil a školil doktorandov. Veľký podiel má na výchove štyroch docentov. K študentom, ktorí chcú študovať v odbore, má priam otcovský vzťah.

Bol a je predsedom a členom komisií pre štátne záverečné skúšky na inžinierskom, bakalárskom, aj doktorandskom štúdiu.

Od roku 1994 do roku 2004 zastával funkciu vedúceho Katedry tvárnenia a významne prispel k jej kvalitatívnemu rozvoju vo všetkých oblastiach činnosti. V roku 2004 sa na vlastnú žiadosť vzdal funkcie v prospech mladšieho kolegu a zastáva funkciu zástupcu vedúceho katedry.

O význame jeho činnosti svedčí aj to, že má celý rad citácií vyžiadovaných prednášok prednesených na medzinárodných konferenciách doma aj v zahraničí. Z odboru napísal 8 vysokoškolských skript a 2 vysokoškolské učebnice. Treba oceniť i jeho súčasnú publikačnú činnosť. V tomto roku uverejnil niekoľko vedeckých a odborných článkov a pod jeho vedením boli vydané dve vysokoškolské skriptá. Ako spoluautor odovzdal rukopis medzinárodnej vysokoškolskej učebnice „Kovanie“ a vyšla mu kniha „Objemové tvárnenie“.

Spoločensky a pracovne sa naďalej veľmi intenzívne angažuje, sústavne je menovaný za člena rád medzinárodných konferencií, člena mnohých oponentských komisií, pracuje ako hodnotiteľ projektov, bol členom rady pre vysoké parametre pri ČSVTS Praha, členom vedeckej rady MTF STU.

Pri tomto krásnom jubileu treba zvlášť zdôrazniť, že prof. Jozef Bača svoju pracovnú činnosť zasvätil pedagogickej práci na SVŠT a neskôr na STU a významne sa podieľal na príprave novej technickej inteligencie. Prof. Bača má zodpovedný prístup k plneniu svojich povinností, je zásadový a dobromyseľný. V kolektíve spolupracovníkov a študentov má prirodzenú autoritu. Za prácu v škole a mimo nej dostal viacero spoločenských ocenení a pamätných medailí: Zaslúžilý vynálezca, Budovateľ Bratislavy, Pamätnú medailu SVŠT, Pamätný list sv. Gorazda a iné.

Jubilantovi prajeme do ďalších rokov dobré zdravie a spokojnosť v osobnom a profesijnom živote.

*Viktor Tittel a Jozef Bílik
a kolektív pracovníkov Katedry tvárnenia MTF STU*

**Prof. Ing.
Július Bajcsy, PhD.,
emeritný profesor,
75-ročný**

Dňa 12. decembra 2005 sa dožíva významného životného jubilea – 75 rokov – náš kolega prof. Ing. Július Bajcsy, PhD., emeritný profesor Katedry merania Fakulty elektrotechniky a informatiky.

Prof. Július Bajcsy celý svoj pracovný aktívny život venoval výchove vysokoškolských študentov a vedeckovýskumnej práci na našej univerzite. Na fakulte pracoval od roku 1953, keď nastúpil po ukončení vysokoškolského vzdelania ako asistent na Katedru teoretickej a experimentálnej elektrotechniky. V roku 1961 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu, v roku 1965 sa habilitoval a bol vymenovaný za docenta. Patril k zakladateľom Katedry merania, ktorá vznikla 1. februára 1980. V roku 1990 bol vymenovaný za profesora. Do dôchodku odišiel 1. 9. 2000. V roku 2004 mu vedecká rada STU udelila čestný titul „profesor emeritus“.

Prof. Bajcsy zaviedol do pedagogiky a prednášal množstvo predmetov, z ktorých spomenieme aspoň niektoré: elektrické meranie, diaľkové meranie a riadenie, telemetria a prenos údajov, teória merania, technická diagnostika, meranie elektrických a neelektrických veličín, informačné a prenosové systémy. Je autorom alebo spoluautorom učebníc a skrípt pre väčšinu z nich. Bol organizátorom 4 behov postgraduálneho štúdia pre inžinierov v odbore meracia technika. Počas celého svojho pedagogického pôsobenia sa snažil o zavádzanie moderných metód vyučovania do pedagogického procesu. Aj po odchode do dôchodku pomáha pri zavádzaní dištančného vzdelávania na FEI.

Niekoľko rokov bol predsedom komisie pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác. Je uznávaným odborníkom v oblasti meracej techniky. Publikoval rad vedeckých prác doma i v zahraničí. Pod jeho vedením bolo vyriešených viacero štátnych, rezortných a fakultných výskumných úloh, ako aj úloh na základe zmlúv o dielo. Vychoval 16 kandidátov vied, čím sa môže pochváliť len málo školiteľov. Mnohí z nich sú tu a tvoria základ Katedry merania. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa venoval mostíkovým metódam merania impedancií, problémom diaľkového merania, zavádzaniu výpočtovej techniky do vyučovania i hodnotenia výsledkov štúdia, aplikácii teórie informácie v meracej technike.

Profesor Bajcsy venoval veľa času aj organizačnej a riadiacej práci. Jeden rok zastával funkciu prodekana pre personálne a sociálne otázky, štyri roky bol vedúcim katedry, bol členom vedeckej rady STU, vedeckej rady FEI STU a členom vedeckej rady Slovenského metrologického ústavu. Pracoval vo viacerých odborných komisiách, napr. v komisii pre modernizáciu výučby MŠ, v terminologickej komisii Ústavu merania SAV, ako vedúci Technického výboru SNAS atď. V súčasnosti ešte pracuje ako posudzovateľ SNAS a udržiava kontakt s našou fakultou aj ako výkonný predseda Klubu seniorov pri Spolku absolventov a priateľov FEI STU.

Prof. Ing. Július Bajcsy, PhD. patrí medzi osobnosti, ktoré svojou vedeckovýskumnou, pedagogickou, organizačnou a publikačnou činnosťou významne ovplyvňovali rozvoj meracej techniky a moderných metód vyučovania na Slovensku.

Za svoju prácu dostal rad ocenení, z ktorých spomeniem najdôležitejšie: Strieborná medaila STU, Plaketa STU, medaila FEI STU, Pamätná medaila udelená Úradom pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo pri príležitosti 120. výročia Metrickej konvencie. Za jeho celoživotnú prácu a mimoriadne výsledky dosiahnuté vo výchovno-vzdelávacom procese a za výsledky dosiahnuté vo vede s celoštátnym i medzinárodným významom mu bola v tomto roku udelená Veľká medaila sv. Gorazda. Vážený pán profesor, kolektív Katedry merania FEI STU Vám praje veľa zdravia a spokojnosti v ďalších rokoch života. Prajeme Vám, aby ste si zachovali to, čo Vás robilo a robí človekom, ktorý je hodný uznania a úcty.

*Viktor Smieško
FEI STU*

**Významné životné
jubileum prof. Ing.
Milana Mika, DrSc.**

V tomto roku dosiahol prof. Ing. Milan Miko, DrSc., dlhoročný vedúci Katedry biochémie a mikrobiológie FChPT STU a bývalý prodekan tejto fakulty, v plnom zdraví a čulej duševnej aktivite vek, o ktorom môžeme povedať, že je významným životným jubileom.

Prof. Milan Miko sa narodil 6. augusta 1935 v malebnej stredoslovenskej dedinke Mojtnín neďaleko Púchova, kde v roku 1954 ukončil štúdium na gymnáziu. V rokoch 1954 – 1959 študoval na vtedajšej Chemickotechnologickej fakulte SVŠT. Svoju akademickú dráhu začínal ako vedúci biochemického laboratória I. internej kliniky Fakultnej nemocnice v Bratislave (1959 – 1961) a neskôr ako výskumný pracovník laboratória pre výskum pohybu vody a elektrolytov pri tejto klinike (1961 – 1968). Tento raný kontakt s praktickou a experimentálnou medicínou ovplyvnil celý jeho vedecký život, ktorý venoval vyhľadávaniu nových protinádorových látok a štúdiu mechanizmov ich účinku. Vedeckú hodnosť kandidáta vied dosiahol externe na Katedre technickej mikrobiológie a biochémie CHTF SVŠT a obhájil ju v roku 1967 na Ústave experimentálnej onkológie SAV.

Na vtedajšiu Chemickotechnologickej fakultu nastúpil prof. Miko v roku 1968. Ako odborný asistent sa výrazným spôsobom zapísal do výskumnej činnosti Katedry technickej mikrobiológie a biochémie. Dôležitým medzníkom v jeho vedeckej a pedagogickej činnosti bol dvojročný pobyt v slávnom bioenergetickom laboratóriu prof. Brittona Chancea, na University of Pennsylvania vo Filadelfii v rokoch 1971 – 1972. Z tohto pobytu si priniesol mnoho poznatkov a praktických skúseností, ktoré využil pri rozvoji bioenergetiky na Slovensku a pri štúdiu biochemických mechanizmov účinku pro-

tinádorových látok. Výsledky svojej vedeckej práce dokumentoval obdivuhodnou publikačnou aktivitou, ktorá presahuje 160 pôvodných vedeckých článkov, (z toho 56 v časopisoch registrovaných v Current Contents), ktoré boli do roku 1988 citované viac ako 400-krát, čím sa zaradil medzi najcitovanejších autorov vo vtedajšom Československu. V rámci vedeckej činnosti sa zúčastnil mnohých medzinárodných vedeckých konferencií a krátkodobých pobytov na celom svete a bol zodpovedným riešiteľom viacerých výskumných úloh a projektov. Podieľal sa na zavedení dvoch cytostatík (oracinu a benflorinu) do klinickej fázy štúdia, čo malo ohlas aj v zahraničí. Vedeckú činnosť zúročil prof. Miko aj v pedagogickej práci. Bol vedúcim viac ako 50 diplomantov, 24 bakalárov a školiteľom 6 doktorandov. Zaviedol do výučby predmety základy výživy a bioenergetika. Svoje poznatky a skúsenosti spracoval ako autor alebo spoluautor v 11 skriptách. Dve z nich boli ocenené Cenou rektora za najlepšie skriptá (1987, 1989). Je aj autorom dvoch kapitol v monografii Biochemické laboratórne metódy (Alfa, 1981) a autorom dvoch kapitol v zahraničných monografiách. Za vedeckú a pedagogickú činnosť bol v roku 1983 habilitovaný za docenta biochémie, v roku 1991 obhájil vedeckú hodnosť DrSc. v odbore biochémia a v roku 1993 sa stal profesorom v odbore biochémia. Za svoju vedeckú a pedagogickú aktivitu bol ocenený Striebornou medailou SVŠT (1985) a Medailou FCHPT STU za rozvoj fakulty (2005). Okrem vedeckovýskumnej práce sa prof. Miko intenzívne angažoval aj v organizácii vedeckého života. Po rozdelení ČSFR bol podpredsedom Slovenskej spoločnosti pre biochémiu a molekulárnu biológiu a organizátorom jej XIV. zjazdu. Dlhodobo bol spoluorganizátorom xenobiochemických sympózií, ktorých tradícia pretrvala aj rozdelenie Československa a ktoré sú významným fórom na prezentáciu výsledkov výskumu týkajúceho sa účinku xenobiotík na bunky a organizmy. Je čelným predstaviteľom xenobiochémie na Slovensku, akceptovaným nielen doma, ale aj v zahraničí. Vytvoril vlastnú vedeckú školu a vypracoval vlastný prístup pre štúdium cytotoxicity a mechanizmu pôsobenia nových xenobiotík na bunkovej a mitochondriálnej úrovni. Je členom komisií pre obhajoby doktorandských dizertačných prác a doktorských prác v odbore biochémia, členom redakčných rád dvoch časopisov a členom viacerých medzinárodných vedeckých organizácií. Nemožno zabudnúť ani na prácu, ktorú ako prodekan FCHPT STU venoval reorganizácii štúdia, keď sa významnou mierou pričínil o zavedenie dvojstupňového, bakalárskeho a inžinierskeho, štúdia na tejto fakulte. Ako vedúci Katedry biochémie a mikrobiológie prispel k zavedeniu špecializácie biomedicínske inžinierstvo, biochémia a mikrobiológia v rámci odboru biochémia a biotechnológia, ktoré sa teší záujmu mnohých študentov. Prof. Miko sa systematicky venuje práci aj po dosiahnutí dôchodkového veku, o čom svedčí jeho publikačná a pedagogická činnosť. Pre mladú generáciu je vzorom v pracovitosti, cieľavedomosti a vytrvalosti, čo potvrdzuje i skutočnosť, že viacerí jeho diplomanti a doktorandi sa uplatňujú aj v zahraničí. Popri práci je nielen starostlivým manželom, otcom dvoch synov a starým otcom jedného vnuka, ale aj vášnivým záhradkárom. V mene pracovníkov Katedry biochémie a mikrobiológie aj vo svojom mene mu želim pevné zdravie, veľa životného elánu a tvorivých síl do ďalších rokov.

*Eudovít Varečka
vedúci Katedry biochémie a mikrobiológie*

Spomienka na Ing. Cyrila Šťavinu

V utorok 15. 11. 2005 sme sa v Banskej Bystrici rozlúčili s naším kolegom a priateľom Ing. Cyrilom Šťavinom z Katedry fyziky MTF STU v Trnave. Jeho odchod zarmútil všetkých jeho spolupracovníkov a priateľov. Vytrhnutý zo života zákernou chorobou, akoby vytrhol aj kus z našej bytosti. Narodil sa 5. mája 1940 v Pohorelej. Maturoval na Jedenástročnej strednej škole v Brezne v roku 1957. Pre svoje ďalšie štúdium si vybral Elektrotechnickú fakultu SVŠT v Bratislave, ktorú ukončil vo februári 1963 v odbore fyzika tuhých látok.

Ešte pred ukončením štúdia v roku 1962 nastúpil do Energetického ústavu v Bratislave, pracovisko Jaslovské Bohunice. V roku 1963 bol prijatý za asistenta na Katedru fyziky Strojníckej fakulty SVŠT. Pracoval pod vedením vedúceho katedry, prof. RNDr. Jozefa Garaja, pričom sa zameriaval na bezkontaktné merania teploty a optiku. Pre jeho názory ho tzv. "zdravé jadro" po roku 1968 vylúčilo z komunistickej strany, čo bolo aj dôvodom prechodu na novovzniknutú Strojársko-technologickú fakultu SVŠT do Trnavy v roku 1986. Od vzniku detašovaného pracoviska v Brezne v roku 1988 sa podieľal na odovzdávaní poznatkov študentom predovšetkým na tomto pracovisku.

Po roku 1989 spolupracoval na kreovaní akademického senátu na Strojársko-technologickú fakultu SVŠT. Ako člen AS fakulty v rokoch 1990 – 1996 sa rozhodujúcou mierou pričínil o zotrvanie tejto fakulty v Trnave a bol jedným z iniciátorov zmeny názvu fakulty na Materiálovotechnologickú. V rokoch 1990 – 1996 bol členom predsedníctva AS STU a v rokoch 1993 – 1996 predsedom legislatívnej komisie pri STU.

Ing. Cyril Šťavina bol výborným pedagógom, ktorý vedel svojich študentov zaujať a nadchnúť aj pre takú náročnú disciplínu, akou je fyzika. Vedel sa svojim študentom ľudsky prihovoriť, vedel ich presvedčiť, že na to majú, že štúdium dokážu zvládnuť. A oni ho za to mali veľmi radi, rešpektovali ho a uchádzali sa o jeho pomoc a rady. Popri svojej intenzívnej pedagogickej práci publikoval viaceré články a bol autorom troch vysokoškolských skrípt.

Pre nás, ktorí sme ho poznali, bol Cyril predovšetkým veľký človek s veľkým a dobrým srdcom. Človek, ktorý oveľa viac myslel a konal pre druhých ako pre seba samého. Bol vždy pripravený pomôcť tomu, kto ho o pomoc požiadal. A bol neskonalý optimista. V každej, aj v tej najťažšej situácii videl vždy aj jej pozitíva, z každej situácie vedel nájsť východisko, riešenie. Osobnosť charakterizuje aj to, že sa nevzdáva, nerezignuje, keď niečo dôležité stráca. Cyril sa nikdy nevzdal a aj poslednú kapitolu svojho života napísal s dobrou náladou, ktorej mal na rozdávanie.

Poznali sme ho ako vynikajúceho spoločníka, rozprávača vtipov, speváka, galantného účastníka spoločenských podujatí. Poznali sme ho ako oddaného milovníka svojho rodného

Horehronia, jeho ľudí, ich potrieb, zvykov a kultúry. Bol Slovákom každým kúskom svojho tela a duše. Nadovšetko miloval svoju rodinu.

Bude nám veľmi chýbať za katedrou i ako zaniatený organizátor vzdelávacích aktivít v breznianskom regióne. Budeme sa musieť zmieriť s jeho neprítomnosťou pri organizovaní spoločenských a športových aktivít našej fakulty a univerzity. Bude nám mnohým chýbať aj ako pracovitý správca na jeho krásnej Gindure.

Jeho odbornosť i jeho životné skúsenosti využívali jeho kolegovia na pracovisku v Bratislave, v Trnave i na detašovanom pracovisku v Brezne. Dokonale poznal fungovanie katedry i fakulty a o jeho rady a návrhy sa opierali mnohé vážne rozhodnutia nielen vedenia katedry, ale aj vedenia fakulty a univerzity.

Cyrko budeš nám veľmi chýbať. Odpočívaj pokojne v krásnej rodnej zemi, ktorú si mal tak veľmi rád. Nech dobro tvojho srdca, ktoré si rozdal iným, najmä mladým, je svetlom na ceste, na ktorú si vykročil.

*Róbert Riedlmajer
za Katedru fyziky MTF STU v Trnave*

SLOVENSKÁ REKTORSKÁ KONFERENCIA

Slovenská rektorská konferencia 10. novembra 2005 usporiadala odborný seminár s cieľom informovať vedeckú obec o Európskej charte výskumných pracovníkov a Kódexe správania pre nábor výskumných pracovníkov. Tieto dva dokumenty sú uvedené na webovej stránke

www.eracareers.sk

presnejšie

www.eracareers.sk/version_svk/index_sk.php?11=15

Vyhlásenie Slovenskej rektorskej komisie k týmto dokumentom prinášame v plnom znení:

Vyhlásenia o záväzku rektorov slovenských vysokých škôl o prijatí princípov Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov

Rektori slovenských vysokých škôl sa spoločne stretli na odbornom seminári „Európska charta výskumných pracovníkov a Kódex správania pre nábor výskumných pracovníkov a ich aplikácia v Slovenskej republike“, ktorý zorganizovali Slovenská rektorská konferencia, Ministerstvo školstva Slovenskej republiky a Slovenská akademická informačná agentúra, n. o. dňa 10. novembra 2005 v Bratislave v rámci Týždňa vedy na Slovensku v roku 2005, aby spoločne diskutovali o Odporúčaní Európskej komisie zo dňa 11. marca 2005 týkajúceho sa Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov.

Rektori slovenských vysokých škôl, vedomí si reforiem v spoločnosti zameraných na kreovanie a posilnenie znalostnej ekonomiky a trvalo udržateľného rastu na národnej a európskej úrovni, sa prihlásili k cieľom Lisabonskej stratégie a národnej Stratégii na zlepšenie konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 – Minerva. Presvedčení, že rozvoj spoločnosti závisí predovšetkým od jej výsledkov vo vedeckom výskume, umení, inovačnej sile a kvalitnom vzdelávaní, prihlásili sa k vzniku Európskeho vysokoškolského a výskumného priestoru a usilujú o aktívnu účasť slovenských vysokých škôl na ňom.

Rektori slovenských vysokých škôl, vedomí si dôležitosti zlepšovania postavenia výskumných pracovníkov na európskej a národnej úrovni a presvedčení, že výchova mladých výskumníkov je dôležitým nástrojom rozvoja ľudských zdrojov v oblasti vysokého školstva, vedy a techniky, súhlasia s analýzami a predstavenými perspektívami a návrhmi, ktoré zverejnila Európska komisia vo svojom Odporúčaní týkajúcom sa:

- zlepšenia atraktívnosti Európy pre výskumných pracovníkov,
- posilnenia účasti žien, výskumných pracovníčok, vo výskume a vývoji,
- zavedenia a aplikácie nových nástrojov na rozvoj kariéry výskumných pracovníkov,
- budovania pozitívneho prístupu verejnosti k profesii výskumného pracovníka,
- poskytovania systémov udržateľného rozvoja kariéry výskumných pracovníkov vo všetkých štádiách kariéry, bez ohľadu na zmluvné postavenie a zvolený smer kariéry vo výskume a vývoji,
- rozvoja atraktívneho, otvoreného a udržateľného európskeho trhu práce pre výskumných pracovníkov,
- podpory všetkých foriem mobility ako súčasť komplexnej politiky ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja na vnútroštátnej, regionálnej a inštitucionálnej úrovni a jej plného uznania v systémoch hodnotenia a rozvoja kariéry,
- zabezpečenia otvorených, transparentných a medzinárodných porovnateľných postupov na výber a nábor výskumných pracovníkov,
- spoločenského a finančného oceňovania výskumných pracovníkov.

Rektori slovenských vysokých škôl týmto deklarujú svoj záväzok, že:

- prevezmú všeobecné zásady a podmienky uvedené v Európskej charte výskumných pracovníkov a Kódexe správania pre nábor výskumných pracovníkov a budú usilovať o ich aplikáciu vo vnútorných predpisoch svojich inštitúcií,
- budú informovať výskumných pracovníkov na svojich inštitúciách o Odporúčaní a budú žiadať výskumných pracovníkov, aby /sami/ presadzovali predložené odporúčania,
- požiadajú Národnú radu Slovenskej republiky a vládu Slovenskej republiky, aby prijali legislatívne normy a opatrenia, ktoré by vhodne podporili novú perspektívu ako ju uvádzajú Charta a Kódex,

- vyzvú Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, Slovenskú akadémiu vied, Zväz priemyselných výskumných a vývojových organizácií a ďalších sociálnych a ekonomických partnerov, aby aplikovali politiku a odporúčania prezentované v Odporúčaní.

Bratislava, 10. novembra 2005

*prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc.
prezident Slovenskej rektorskej konferencie
a rektor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave*

Š T U D E N T S K É O K I E N K O

Čo pre vás pripravuje IAESTE Slovakia?

Pred pár týždňami sa konal na FEI STU jazykový test, ktorý bol vstupnou bránou pre získanie odbornej stáže v zahraničí. Tieto odborné stáže pre študentov zabezpečujú kolegovia – členovia medzinárodnej organizácie IAESTE. Momentálne už títo ľudia usilovne oslovujú firmy pôsobiace na Slovensku, aby získali u nich miesto pre zahraničných praktikantov. Je veľmi dôležité nájsť na Slovensku čo najviac praktikantských miest, pretože pri výmenných programoch IAESTE sa uplatňuje princíp reciprocity – koľko študentov pricestuje na Slovensko, toľko ich môže zo Slovenska odcestovať do zahraničia. V januári čaká niektorých členov IAESTE medzinárodná konferencia (tento rok na Malte), na ktorej sa stretnú s kolegami z iných štátov a dohodnú sa na výmene praxí. Na tomto mieste sa rozhodne, kam sa bude dať tento rok vycestovať. Pre tých, čo nestihli jazykový test, ktorý som spomínal na úvod mam dobrú správu. Toto leto ešte nie je stratené. Ak budete pozorne sledovať našu webovú stránku www.iaeste.sk, máte šancu prihlásiť sa na takzvanú postkonferenčnú prax. Sú to praxe, ktoré neboli obsadené a preto sa zverejňujú celosvetovo od februára. Na získanie takejto praxe platí – kto skôr príde, ten na prax odíde. IAESTE Slovakia však nie sú len zahraničné praxe. Naši členovia už teraz začínajú pripravovať akciu s názvom Dni príležitostí. Tento veľtrh pracovných príležitostí si kladie za cieľ priblížiť študentom ich budúcich zamestnávateľov a naopak. Dni príležitostí sú skvelou šancou pre študentov vyšších ročníkov nájsť si prácu podľa svojich predstáv. 1. marec 2006 si teda nezabudnite rezervovať ako váš deň príležitostí.

*Miloš Bušniak
študent FEI STU a člen IAESTE Slovakia
(OKO 12/2005)*

Slovensko-rakúska spolupráca

V dňoch 28. 11. 2005 – 29. 11. 2005 boli zástupcovia STU pozvaní na prezentáciu aktivít univerzity (Präsentation der Leistungen und Möglichkeiten der STU Bratislava) do Rakúska. Vzhľadom na rozvíjajúci sa automobilový priemysel v stredoeurópskom regióne boli prizvaní predovšetkým zástupcovia Strojníckej fakulty. Prorektor prof. Robert Špaček prezentoval výchovnú a výskumnú činnosť školy. Pripomenul aj jej bohatú históriu a v číslach poukázal na počty pracovníkov, študentov, výskumných projektov a rozpočet školy. Dekan Strojníckej fakulty doc. Karol Jelemenský sa vo svojej prednáške orientoval na štruktúru fakulty, konkretizoval študijné programy vo všetkých troch stupňoch štúdia, predstavil zameranie výskumu na fakulte a niektoré projekty, ktoré sa realizujú hlavne v rámci spolupráce s automobilovým priemyslom. V prednáškovej miestnosti boli vystavené aj postery niektorých katedier, ktoré prezentovali predovšetkým výsledky spolupráce s priemyslom a laboratórne vybavenie. Zástupcovia katedier boli k dispozícii pri panelovej diskusii.

Na druhý deň si účastníci stretnutia pozreli „Donau-Universität Krems“. Univerzita je komplexne zrekonštruovaná, zaujímavovo architektonicky je riešená jej sklenená prístavba. Podobný scenár mala aj prezentácia na druhý deň vo Viedni. Akciu organizovala Viedenská obchodná komora („Wirtschaftskammer Wien“). Na prezentácii sa zúčastnil aj slovenský veľvyslanec v Rakúsku Jozef Klimko, generálny sekretár Rakúskeho spolku živnostníkov („Österreichischer Gewerbeverein“) a šéfredaktor časopisu „Österreichs Wirtschaft“ dr. Herwig Kainz. Rektor Technickej univerzity vo Viedni prof. Peter Skalicky vo svojom úvodnom prejave zdôraznil význam spolupráce v rámci regiónu na všetkých úrovniach. S prezentáciami vystúpili prorektor STU R. Špaček a dekan SJF STU K. Jelemenský. V rámci diskusie odpovedali prednášajúci na otázky účastníkov stretnutia. Na záver informoval Mgr. Michal Fedák, vedúci Rakúskeho informačného centra pre vedeckú spoluprácu (SAIA), o akciách zameraných na spoluprácu medzi Rakúskom a Slovenskom. V rámci panelovej diskusie pri vystavených posterach niektorých katedier odpovedali ich

Účastníci stretnutia

zástupcovia na otázky účastníkov stretnutia. Tieto zaujímavé akcie patria medzi prvé podujatia zamerané na nadviazanie spolupráce nielen vo vzdelávacích a výskumných činnostiach, ale aj v hospodárskej oblasti.

*Marián Králik
SjF STU*

Donau Universität Krems je umiestnená v kampuse zloženom z bývalej tabakovej továrne a z novej časti, ktorá je stelesnením všetkého, čo ponúka súčasné architektonické inštrumentárium. Veľká pozornosť bola venovaná celkovému výtvarno-priestorovému kontextu.

Z K U L T Ú R Y

Súbor Technik reprezentoval univerzitu v Číne

Po úvodnom sprievode

Folklórny súbor Technik koncom októbra a začiatkom novembra absolvoval úspešný zájazd do Číny. Na pozvanie organizačného výboru 2. medzinárodného festivalu pod horami Lotusu v meste Chang An vystúpil so svojím programom tance od Trenčína, s pásmom z východu Slovenska Už idú regrúti a Lažkovy, ale čínske obecnstvo si malo možnosť pozrieť aj Balog a Očovú zo stredného Slovenska. Naši mladí ľudia zo súboru tak predstavili bohatosť a jedinečnosť slo-

Zaverečná klaňačka

venského folklóru v ďalekej Číne.

Počas všetkých siedmich predstavení, odohraných vždy v inom amfiteátri alebo kultúrnom centre, sme boli stredobodom pozornosti. Vystupovali sme väčšinou aj s domácimi súbormi za prítomnosti minimálne 1 000 až 10 000 divákov a naše predstavenia štyrikrát vysielala priamo Čínska regionálna televízia. V rámci voľného dňa nám organizátori zabezpečili návštevu nádhornej Čínskej kultúrnej ľudovej dediny, kde sú sústredené všetky historické pamätihodnosti. S históriou Číny sme sa oboznámili v meste Shenzhen, ktorého návštevu nám spestrili jazdeckým vystúpením na koňoch a večernou bohatou artistickou gala show.

Na záver nám venovali pol strany v čínskych novinách, kde hodnotili naše úspešné účinkovanie na medzinárodnom festivale, za čo nám udelili Pamätnú cenu festivalu. Cestou späť si členovia FS Technik počas jednodňového pobytu prezreli aj „výkladnú skriňu“ východnej Ázie mesto Hongkong, ako odmenu za úspešné účinkovanie a reprezentáciu STU. Unavení, ale bohatí na zážitky sme sa 7. novembra vo večerných hodinách vrátili cez Zürich a Prahu do Bratislavy.

*Michal Božík
riaditeľ súboru*

Ako odmenu za úspešné účinkovanie Technik dostal Pamätnú cenu festivalu

SPEKTRUM STU (Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949; Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967; Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970; Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990; Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994) vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave, Vazovova 5, 812 43 Bratislava, tel. č.: 02/57294 584, fax: 02/57294 333, e-mail: spektrum@stuba.sk

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová **Grafická koncepcia:** Karol Rosmány **Grafická úprava:** Ivan Páleník **Fotografka:** Etela Križiková **Redakčná rada:** Emília Bednárová, Kvetoslava Ferková, Maroš Finka, Miroslav Hutňan, Ladislav Javorčík, Milan Kolesár, Peter Kostka, Zuzana Mokošová, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Robert Špaček, Eva Troščáková, Ján Vajda.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava. **Registrácia:** MK SR 1334/95. **TS:** 09. ISSN 1336-2593. Nepredajné. **Uzávierka čísla:** 9. decembra 2005.